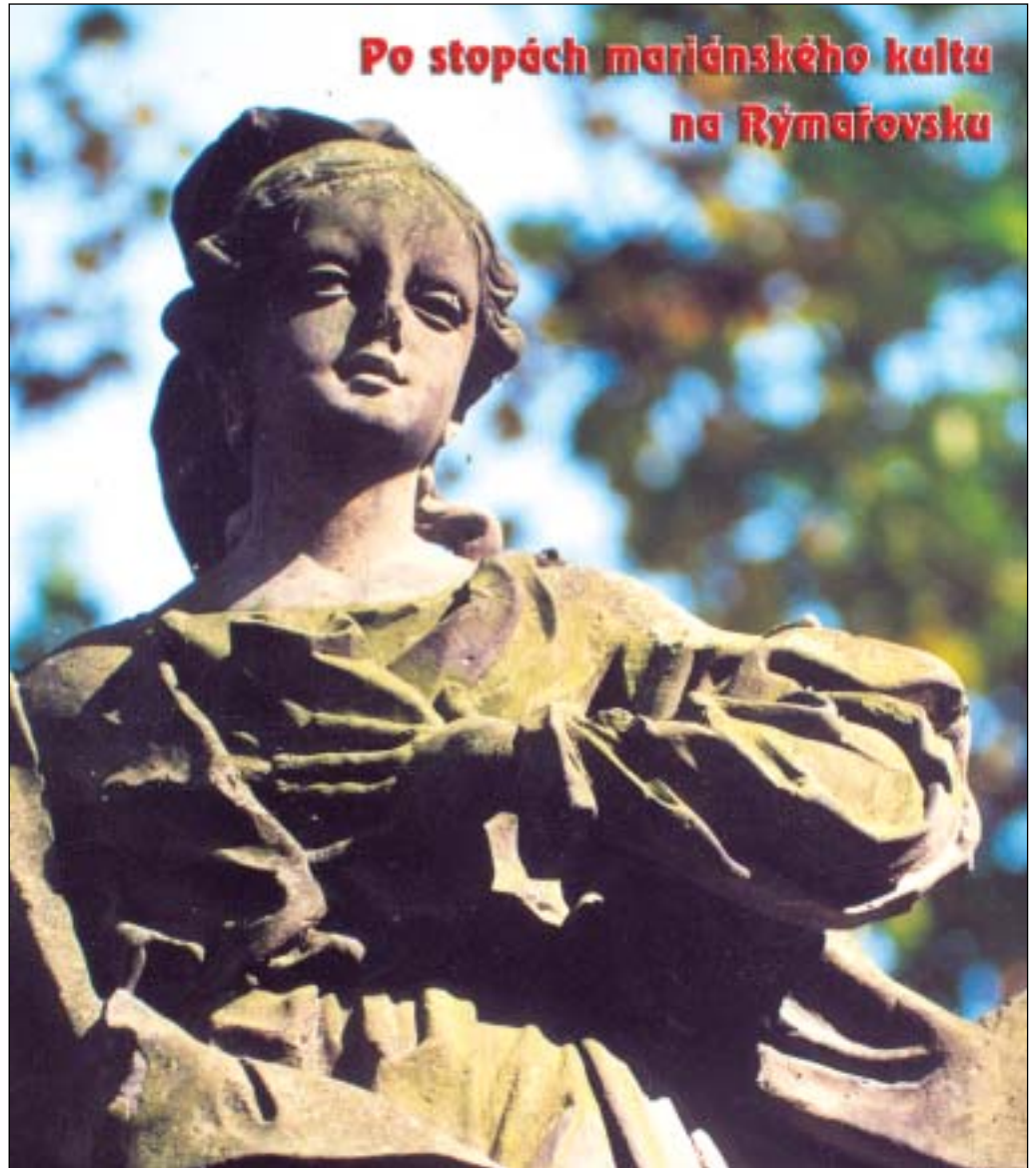

V rýmařovské průmyslové zóně se objeví investor. Zaměstná přes pět desítek uchazečů o práci

O tříměsíční misi v Iráku hovoří někdejší Rýmařovačka Veronika Schenková

Panna Maria Immaculata, kaple V Lipkách, socha z r. 1774

Foto: M. Marek

Galerie Octopus vystavuje od 5. srpna abstraktní malby olomouckého malíře a kreslíře Miroslava Šnajdra st.

Fotbalisté - mladší žáci s trenérem Milanem Furikem vybojovali na krajském přeboru 1. místo a postoupili do divize

Historické pozoruhodnosti Rýmařovska

Sochy Panny Marie

Maminka Ježíška v jesličkách z idylických betlémských obrázků, snoubenka tesaře Josefa, panenská dívka Marie, prohlášená dogmatem katolické církve za Matku Boží, se stala bezpochyby nejslavnější ženou v dějinách lidstva. Je to jediná žena, jejíž jméno se uvádí také v koránu. Přesto se o ní v Novém zákoně dozvíme velmi málo a dobové historické prameny ji neuvádějí vůbec.

Podle některých velmi starých křesťanských zkazek pocházela Marie (Maria) z Nazaretu, ve kterém tehdy žilo asi 400 lidí. Jméno Miriam nebo Mariam, jak tehdy znělo, bylo velmi časté. Ačkoli umělecká tradice za staletí vytvořila idealizovaný obraz Panny Marie, historikové se shodují v tom, že se v žádném případě nemohla podobat líbezné žene oděné do bílého a modrého hedvábí. Tento vznešený šat si mohli dovolit jen šlechtici a největší boháči, mezi které Maria s největší pravděpodobností nepatřila; byla nejspíše prostou palestinskou ženou, musela si vydělávat na živobytí už od ranného mládí a jen těžko se mohla naučit číst a psát.

Mariánský kult, pěstovaný již od třetího století našeho letopočtu, je velmi rozšířený a mnohotvárný. Věřící přisuzují Marii zázraky všeho druhu - od seslání deště po uzdravování nemocných a zjevování se na mnoha místech a různým způsobem. Tento téměř božský charakter kultu v poslední době církev poněkud zmírnila a Panně Marii nepřiznává nejvyšší stupeň úcty - ten přísluší pouze Bohu jakožto nejvyššímu pánu všech stvoření - ale náleží jí úcta vyšší než všem andělům a svatým.

Je uváděno značné množství údajných zjevení jejího obrazu, o mnohých z nich však panují velké pochyby. Sám Vatikán uznává v celých dějinách jen deset takových událostí a ponechává na jednotlivých diecézích, aby samy rozhodly, zda ostatní jevy mohou být považovány za mariánská zjevení. První z oficiálně uznaných zjevení se mělo stát ještě za jejího života, a to ve španělské Zaragoze v ro-

ce 39 (Marie zemřela údajně v roce 49 našeho letopočtu) - andělé tam měli přinést mramorový sloup s jejím obrazem (Virgen del Pilar); další pak v Londýně v roce 1251, v Guadalupe v Mexiku v roce 1531, ve Francii v roce 1830, v Alpách v roce 1846, v Lourdech v r. 1858, v portugalské Fátimě v roce 1917, v Belgii v letech 1932 a 1933 a poslední v Egyptě v roce 1968.

Vzdávání úcty Marii jako Matce Boží, zjevně pod vlivem kultu bohyně matky, který existoval na Východě odnepaměti, má svoje počátky ve 3. - 5. století našeho letopočtu a po dlouhá staletí kvetlo zejména v klášteřích; v lidových vrstvách se Mariin kult začal šířit teprve až v pozdním středověku. Modlitba růžence jako oblíbená forma uctívání Panny Marie má svůj počátek v 15. století. Adorace Panny Marie pak našla svá nesčetná vyjádření v sochařství, malířství, hudbě, poezii i architektuře, často i v podobách nezvyklých, nebo dokonce pochybných.

Rýmařov, nám. Míru, r. 1683

Ve středisku mariánského kultu v italském městě Loretu věřící zahrnují úctou malý domek, v němž prý kdysi pobývala Ježíšova matka a který sem údajně r. 1295 přenesli andělé z Nazaretu. Příkladem extrémní pobožné extáze může být seznam relikvií, který polský král Boleslav Krivoústý daroval klášteřu ve Zwiefaltenu nad Dunajem a v němž je mimo jiné možné nalézt i „mléko Panny Marie“.

Významné kroky církve ve vytváření kultu Panny Marie byly učiněny již v r. 381, kdy ekumenický koncil v Konstantinopoli ustanovil jako článek víry, že Maria při početí Ježíše z Ducha svatého byla panna; koncil v Efezu v r. 431 pak vyhlásil nejstarší dogma, a to o Mariině Božím mateřství. Dalším z mariánských dogmat (články víry vydávané nejvyššími církevními institucemi za věčnou, nezvratnou pravdu) je Neposkvrněné početí - Immaculata conceptio. Jde o neposkvrněný počátek života Marie, ne Ježíše, jak je často v laických kruzích interpretová-

Rýmařov, nám. Míru, r. 1683

no. Víru v neposkvrněné početí Panny Marie vyhlásil v roce 1476 papež Sixtus IV. a po mnoha úporných sporech v církvi oficiálně jako dogma potvrdil papež Pius IX. v roce 1854. Jeho podstatou je, že Marie „byla od prvního okamžiku svého početí ojedinelou výsadou samotného Boha se zřetelem k zásluhám Ježíše Krista, Spasitele lidského pokolení, uchráněna neporušenou od všeliké poskvrny prvotní viny“. Míní se tím Mariina absolutní nevinnost, tj. její nedotčenost prvotním hříchem, s kterým přicházejí na svět všichni lidé. V žádném případě tedy nejde o jakési početí „bez hříchu“ (a hříchem je míněn sexuální styk), nýbrž skutečnost, že jako budoucí Matka Boží byla uchráněna od následků dědičného hříchu a tuto neposkvrněnost, na rozdíl od biblické Evy (rovněž bez prvotního hříchu), neztratila ani osobním hříchem.

Jako dogma se předkládá také již zmíněné panenství Panny Marie - Semper Virgo, oficiálně prohlášené na lateránském koncilu roku 649. Práví se v něm mimo jiné: „... svatá, ustavičná a neposkvrněná Panna Maria ... bez semene počala z Ducha svatého a neporušeně porodila a její panenství po porodu zůstalo netknuté ...“ Tento článek víry, navazující na text první kapitoly Matoušova evangelia („Narození Ježíšovo se událo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena Josefovi, ale dříve než se sešli, shledalo se, že počala z Ducha svatého.“), vyvolával a stále ještě vyvolává řadu diskusí a polemik mezi prostými věřícími i vzdělanými teology. Křesťané se vcelku shodují na panenském početí Ježíše a na panenském životě Marie až do porodu Ježíše, panenský život po porodu však bývá zpochybňován, zvláště protestantskými teology. Jedním z námětů k diskusím na toto téma jsou i Ježíšovi bratři a sestry, několikrát zmiňovaní v evangeliu. Katolická církev je však nepovažuje za tělesné sourozence, ale za příbuzné. Věřící se však k tématu panenství Panny Marie často stavějí

Panna Maria Immaculata, Ryžoviště, r. 1773

Panna Maria Immaculata, Dolní Moravice, r. 1764

tak, že smysl této okolnosti je dostupný jen z pozice víry, která navzájem spojuje všechna tajemství, Mariino panenství ukazuje, že při vtělení měl absolutní iniciativu Bůh ..., že tedy jde o záležitost čistě teologickou a biologická a lidská měřítka zde nemají místo. Posledním z mariánských dogmat je Nanebevzetí - Ascensio. Toto dogma nenachází přímou oporu v Písmu svatém, jako součást víry se objevuje od 6. století a oficiálně bylo vyhlášeno papežem Piem XII. v roce 1950. „Neposkrvněná, vždy panenská Matka Boží Maria, po skončení běhu pozemského života byla s tělem i duší vzata do nebeské slávy.“ Tentýž papež ozdobil Pannu Marii v roce 1954 titulem „Královna nebe a země“ a o deset let později představil papež Pavel VI. Pannu Marii jako „Matku církve“.

Mariánská dogmata staví ekumenický proces před značné problémy; přehnaný „marianismus“ v teologii byl v poslední době vystřídán mariologií, oblastí teologie, která se zabývá kritickým zkoumáním Mariiny postavy. Z velké vážnosti, které se těšila matka Ježíše Krista, vznikl v liturgických kalendářích veliký počet mariánských svátků. Pro svůj rozdílný význam se dělí na slavnosti, svátky a památky. Slavnost Neposkrvněného početí Panny Marie připadá na 8. prosinec, na 25. března, devět měsíců před svátkem narození Krista, připadá slavnost Zvěstování Panny Marie (podle biblického vyprávění, v němž archanděl Gabriel zvěstuje Panně Marii narození Ježíše Krista), dalšími jsou Navštívení Panny Marie 31. května, Nanebevzetí Panny Marie 15. srpna. Svátek Narození Panny Marie se slaví 8. září, Zasvěcení Panny Marie 21. listopadu. K mariánským památkám patří: Panna Marie Lurdské 11. února, Panna Marie Prostřednice všech milostí 8. května, Panny Marie Karmelské 16. července a Panna Marie Růžencové 7. října. Předmětem uctívání je však Panna Maria pod řadou dalších přívlastků - Bohorodička, Bolestná, Vítězná, Pomocná, Sněžná, Fatimská a spousta dalších, často místních názvů. K Panně Marii se v motlitbách utíkalo a dodnes utíká mnoho věřících s prosbou o pomoc a o přímluvu u je-

jího syna Ježíše Krista.

Mariánská úcta našla v minulých staletích svůj výraz v četných uměleckých dílech a památkách, a to i v našem regionu. Zvláštní roli mezi nimi hrály samostatně stojící sloupy se sochou Panny Marie. Většinou byly stavěny jako díkůvzdání za ukončení moru (morové sloupy) či jinou významnou pomoc. „Živoucím“ svědkem těchto dob je právě i pískovcová socha Panny Marie Immaculaty na stupňovitém podstavci na náměstí Míru v Rýmařově, vytvořená již v roce 1683 Františkem Leblosem. Je připomínkou těžkých morových ran, které postihly Rýmařov v letech 1623 (700 obětí), 1645 (201 zemřelých) a 1680 (137 obětí). Obličej modlicí se Matky Boží odvrácený stranou od sepjatých rukou zavalil důvod k legendě o tom, že pohybem hlavy z původní polohy Panna Marie varovala obyvatele města před strašným požárem, který v roce 1790 zničil celé město (pověst i příběh vskutku katastrofálního požáru z pera výjimečného znalce historie našeho kraje Mgr. J. Karla byl zveřejněn v jednom z prvních vydání Rýmařovského horizontu - č. 5/1999 ze dne 30. prosince 1999).

Panna Maria Immaculata, Tvrdkov, r. 1848

Mezi sochami Panny Marie v našem regionu je nejčastější právě Panna Marie Neposkrvněná - Immaculata. Zobrazuje se prostovlasá, s rukama sepjatými na hrudi, obvykle s lilií, stojící na půlměsíci a zeměkouli otočené hadem, jenž drží v tlamě jablko (symbol hříchu). Kolem hlavy mívá svatozář. Motiv srpku měsíce se objevuje také na zobrazení Panny Marie Vítězné, jejíž kult byl pěstován v souvislosti s odražením útoku mongolských (lidově tatarských) vojsk ve 13. století právě na základě údajné přímluvy Panny Marie a zejména také v návaznosti na porážku tureckého vojska u Vídně v roce 1683 oddíly polského krále Jana III. Sobieského, bojujícími pod praporem Panny Marie. Krásná **socha Immaculaty z roku 1774 se dnes nachází před kaplí v Lipkách**, kam byla přemístěna v roce 1981 z Edrovic. Pannu Marii Immaculatu zobrazuje i **dílo sochaře Josefa Winterhaltera z roku 1773**

Panna Maria Immaculata, Rešov, r. 1860

v Ryžovišti, pískovcová socha v životní velikosti na toskánském sloupu z roku 1764 v bývalém areálu papírny u silnice z Dolní Moravice do Malé Štáhle, socha z roku 1860 před vchodem na hřbitov u kostela sv. Kateřiny v Rešově a socha v podživotní velikosti na hranolovém podstavci s reliéfy sv. Anny, sv. Jana Nepomuckého a sv. Josefa z roku 1848 na návsi v Tvrdkově. Socha Immaculaty z 2. poloviny 18. století, umístěná před hlavní budovou východního křídla zámku v Janovicích, byla několikrát těžce poškozena vandaly a v současné době je uložena uvnitř zámku.

Panně Marii je ovšem věnováno i mnoho dalších děl a památek na Rýmařovsku. Je to především kaple Navštívení Panny Marie v Lipkách v Rýmařově a také kaple ve Stříbrných Horách, kostel Narození Panny Marie v Jamarticích, četné obrazy v kostelech a kaplích.

Mezi mnoha jmény, kterými je Marie nazývána, zní poněkud exoticky označení Panna Maria Sněžná, které je zasvěcen kostel v Rudě (článek v Rýmařovském horizontu č. 13/2006). Jde o připomínku „sněžného zázraku“, který se udál v srpnu roku 358. Na

P. Maria Immaculata, Janovice, pol. 18. stol.

Fota: Ing. Miloslav Marek

malém římském kopci Esquilinu tehdy sněžilo, což bylo chápáno jako mimořádné znamení od Panny Marie, aby zde byl vybudován kostel k její počtě. Tradice vypráví, že v noci 5. srpna se Panna Maria zjevila uprostřed sněžení papeži Liberiovi (352 - 366) a patriciji Janovi. O století později prohlásil koncil v Efezu Pannu Marii za Matku Boží a papež Sixtus III. započal s přestavbou původního kostela na baziliku zasvěcenou

Panně Marii, nyní známou pod jménem Santa Maria Maggiore.

Tematika Panny Marie je nesmírně rozsáhlá a v krátkém textu pro seriál našich novin, který chce upozornit na méně známé historické památky našeho regionu, je možné se pouze letmo dotknout některých jejích aspektů. Zcela mimo pak pochopitelně zůstávají témata inspirovaná různými „senzačními“ zprávami poslední doby o dosud nezve-

řejněných textech „tajných“ evangelií s údajnými událostmi ze života Panny Marie, které se nedostaly do Nového zákona, apod.

(Pro text byly použity informace ze Seznamu nemovitých kulturních památek okresu Bruntál - Okresní úřad Bruntál a Památkový ústav Ostrava, 2000 - a z internetových stránek věnovaných Panně Marii.)

Miloslav Marek

Aktuálně z města

Rýmařov má reálnou šanci snížit nezaměstnanost

Až padesát nových pracovních míst nabídne uchazečům o práci pražská firma Styrotrade, s. r. o., která hodlá v rýmařovské průmyslové zóně vybudovat provoz na výrobu polystyrenu.

Zájem o průmyslovou zónu projevil pražská firma Styrotrade, s. r. o., a obrátila se se svou žádostí na město Rýmařov. O prodeji pozemku o rozloze 5 hektarů, který se nachází v rýmařovské průmyslové zóně, roz-

hodlo v úterý 1. srpna mimořádné zastupitelstvo města. Budoucí počet stálých pracovních míst by

měl podle odhadů zástupců firmy dosáhnout počtu padesáti, přičemž v sezóně by firma mohla zaměstnat dokonce o něco větší počet zájemců o práci.

Firma Styrotrade, s. r. o. považuje svůj obor podnikání za velmi perspektivní s vysokými meziročními nárůsty produkce, samotnou výrobu pak za ekologicky nezávadnou (expanze polystyrenu přehřátou vodní parou). Po uskutečnění prodeje 5 hektarů pozemku zůstane už na rýmařovské průmyslové zóně jen 1 hektar po-

zemku, který bude tvořit souvislou a pro potřeby dalšího investo-

ra dobře využitelnou plochu, přístupnou z komunikace. JiKo

Mikroregion získal mobiliář pro konání veřejných akcí

Místní akční skupina, představující Sdružení obcí Rýmařovska a podnikatelů Rýmařovska, získala díky programu Leader + vybavení pro konání veřejných akcí. Konkrétně město Rýmařov, obec Horní Město a firma Katr, a. s., získaly v rámci svých žádostí o dotaci na letošní Lesnické a dřevařské dny a hody v Horním Městě celkem dva stany o rozměrech 10 x 5 metrů, 40 stolů a 80 lavic, tři mobilní WC a mobilní taneční parket o výměře 72 m².

Toto zařízení zůstane trvale k použití pro potřeby všech obcí mikroregionu, podnikatelských subjektů, organizací, škol i soukromých osob, které chtějí uspořádat jakoukoliv kulturní akci, vystoupení nebo jinou zábavu pro veřejnost. Celý soubor věcí je uložen a skladován v areálu Městských služeb, s. r. o., Rýmařov.

Zájemcům budou věci půjčovány bezplatně, jen za úhradu manipulačního poplatku a náklady spojené s převozem, instalací, případ-

ně vyčištěním, po uhrazení kauce, která bude po řádném navrácení zapůjčených věcí vrácena žadateli. Výpůjční řád je k dispozici na Městských službách a každý se s ním může seznámit. Věci nejsou určeny pro soukromé akce bez volné účasti veřejnosti.

Myslím, že region takové vybavení již dlouho postrádal a že především bezplatná možnost zapůjčení přispěje ke zkvalitnění a zvýšení četnosti kulturních akcí v regionu.

Starosta města Ing. Petr Klouda

Shořelou ubytovnu nahradila pohledná novostavba

Nebude dlouho trvat a do nového bytového domu na třídě Hrdinů č. 56 se budou stěhovat noví nájemníci. Město se rozhodlo pro tuto investici poté, co dřívější ubytovnu před dvěma lety pohltily plameny, takže téměř do základů vyhořela. Město využilo vyhlášené-

ho programu na podporu výstavby nájemních bytů ministerstva pro místní rozvoj. Tento program je významnou pomocí v řešení bytové otázky města. Celkové investiční náklady představují částku 13 milionů korun, z čehož 4 miliony 700 tisíc činí dotace z ministerstva pro místní rozvoj.

Výběrové řízení na dodavatele stavby vyhrála domácí firma RD Rýmařov, která vskutku ve velmi krátké době postavila moderní obytný dům s deseti malometrážními bytovými jednotkami (osm bytů 2+KK - 54,47 m² a dva byty 2+1 - 73 m²) na bázi stěnového, příčkového a stropního panelového dílce a na bázi dřeva. Tato technologie navazuje na původní dřevostavbu, pro kterou byly dimenzovány spodní základy. Nástavba je dvoupodlažní. Jedna bytová jednotka bude bezbariérová a přístup k ní bude zajišťovat schodišťová plošina. V současné době probíhají dokončovací

práce zejména na vodoinstalaci, topení, pokládka dlažby na pavlačích a terénní úpravy včetně přilehlého parkoviště.

Byty budou určeny příjmově vymezeným osobám a budou se přidělovat na základě bytového pořadníku. JiKo

Odbory MĚŮ informují

Živnostenský odbor

Změna zákona o ochraně spotřebitele = posílení pozice spotřebitele a rozšíření okruhu povinností prodávajících.

Na živnostenském úřadě v Rýmařově působí již několik let poradna podnikatelsko-spotřebitelských vztahů. Stále častěji se sem obrací občané, zejména při neúspěšné reklamaci zboží nebo služeb nebo proto, že se nemohou s obchodníkem nebo dodavatelem dohodnout na tom, jak vzniklý problém řešit. Neshody vznikají většinou z neznalosti práv zákazníka a povinností zho-

vitele nebo prodejce, a to na obou stranách. Lidé také podceňují uzavření smlouvy o dílo, vyhotovení a převzetí náležitých dokladů, při objednávce služeb dostatečně nespecifikují předmět objednávky, termín dodání, nepožadují odhad ceny, nedohodnou s dodavatelem sankce za nedodržení smlouvy. Při převzetí zboží je zákazníci důkladně nevyzkouší, neinformují se o údržbě, servisních možnostech, podmínkách reklamace, nepožadují doklad o prodeji nebo dodání zboží. Řešení konfliktních vztahů bývá těž-

ké, často bolestné pro zákazníka a nezřídka jsme svědky rozhořčených výpadů proti prodejci (dodavateli) nebo naopak zákazníkovi.

Zákonem č. 229/2006 Sb. dochází ke změně zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. A protože se do podnikatelsko-spotřebitelských vztahů dostáváme denně a téměř všichni, měli bychom být informováni o tom, na co máme jako spotřebitelé právo a co ukládá zákon druhé straně, tedy prodejci, popř. poskytovateli služeb.

Nově je prodávající povinen:

- poučit spotřebitele v rámci poučení o reklamaci i o tom, za jakých podmínek může být uplatněn rozpor mezi dodávkou zboží nebo služby a kupní smlouvou - reklamace;
- vydat spotřebiteli písemné potvrzení o tom, kdy bylo právo reklamace uplatněno, co je obsahem reklamace a jaký způsob rekla-

- mace spotřebitel uplatňuje;
- písemné potvrzení musí vydat i o provedené opravě, jejím datu a způsobu vyřízení, včetně potvrzení o provedení opravy, případně písemné zdůvodnění zamítnutí reklamace;
- v případě, že není spotřebitelem požadova-

- ná služba provedena na počkání, je prodávající povinen vydat potvrzení o převzetí objednávky;
- doklad o zakoupení výrobku nebo poskytnuté službě, vydávaný prodávajícím na žádost spotřebitele, musí obsahovat identifikační údaje podnikatele.

I nadále musí podnikatel označit provozovnu

Způsob označení stanoví zák. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Provozovna musí být označena zvenčí, trvale a na viditelném místě obchodní firmou, názvem nebo jménem a příjmením podnikatele, jeho identifikačním číslem. Provozovna určená pro prodej zboží

nebo poskytování služeb spotřebitelům musí být označena také jménem a příjmením osoby odpovědné za činnost provozovny, prodejní nebo provozní dobou (nejedná-li se o stánek nebo obdobné zařízení), kategorií a třídou u ubytovacích zařízení.

Provozovnu se rozumí prostor, v němž je živnost provozována. Za provozovnu se pro účely živnostenského zákona považuje i stánek, pojízdná prodejna a obdobné zařízení sloužící k prodeji zboží nebo poskytování služeb. *Za živnostenský odbor Jana Požárová*

Prostor pro firmy a podnikatele

Informace pro podnikatele

CENTRÁLNÍ REGISTRAČNÍ MÍSTA

Od 1. srpna 2006 jsou na živnostenských úřadech zřízena Centrální registrační místa (CRM). Podnikatelé se budou moci registrovat k podnikání, případně provést změnu v registraci prostřednictvím jediného formuláře a na

jednom místě. Ohlašovatelé nebo žadatelé o koncesi na CRM mohou vedle ohlášení živnosti podat rovněž přihlášku k daňové registraci, důchodovému pojištění a nemocenskému pojištění. Na jedno-

tném registračním formuláři mohou oznámit zahájení samostatné výdělečné činnosti, vznik volného pracovního místa a podat oznámení podle zákona o veřejném zdravotním pojištění. *Za živnostenský odbor Jana Požárová*

Záchranáři vyjžděli první prázdninový měsíc častěji

Asi sto třicet výjezdů rýmařovské záchranné služby za uplynulý měsíc červenec - takový je výsledek abnormálně vysokých teplot, které měly za následek kolapsové stavy u kardiaků, starších lidí nebo těch, u kterých došlo k přehřátí organismu vinou nedostatečného přísunu tekutin.

Redakci to potvrdil staniční lékař výjezdového stanoviště Rýmařov MUDr. Radovan Staněk. „Počet výjezdů stoupl oproti stejnému období loňského roku o asi 15 - 20 %. Řada občanů podcenila v období tropických teplot pitný režim,“ doplnil lékař záchranné služby. Výjezdy ke kolapsovým stavům převažovaly i nad výjezdy k dopravním nehodám.

Letní prázdniny bývají často spojeny s úrazy dětí. Na otázku, zda musela záchranná služba řešit za-

první prázdninový měsíc nějaký z těchto případů, doktor Staněk odpověděl: „Pochopitelně, řešili jsme úrazy dětí, ale těch bylo méně. Většinou se jednalo o horečnaté stavy nebo náhlé nevolnosti způsobené střídáním venkovních teplot.“

Prázdniny ještě nekončí a děti mají před sebou ještě tři týdny sladkého nicnedělání. Může se přihodit, že dítě náhle dostane horečku, a dětský lékař už není v ordinaci. Co v takovém případě dělat, kam se obrátit? Má rodič volat záchrannou službu? MUDr. Staněk radí: „Dětská lékařská pohotovost, stejně jako pohotovost pro dospělé, funguje v Bruntále na Zeyerově ulici 13 od 17 do 22 hodin (tel. 554 715 428, 554 716 444), v Krnově je pak dětská pohotovost v budově dět-

ského oddělení v nemocnici na ulici I. P. Pavlova 9 (v době od 17 do 22 hod. na tel.: 554 690 213, 554 690 105; v době od 22 do 7 hod. na tel.: 554 690 423). V případě, že by mohla nastat ja-

kákoliv prodleva při dojezdu do Bruntálu nebo Krnova a stav dítěte je příliš vážný, pak je na místě přivolat naši záchrannou službu.“ Ve většině případů stav dítěte, ale i dospělé osoby dokáže posoudit

dispečerka tísňového volání a tak zajistí buďto dopravu na příslušné zdravotní pracoviště nebo přivolá záchrannou službu. Podle Radovana Staňka často lidé podceňují příznaky začínajícího onemocnění nebo zdravotních problémů, den nebo dva mají bolesti či teploty, nenavštíví včas svého lékaře a pak se diví, že nastanou zdravotní komplikace.

Rýmařovští záchranáři zajišťují poměrně velkou spádovou oblast, která končí v Malé Morávce na jedné straně, Žďárským Potokem a vrcholem Skřítku na druhé straně, dále tvoří hranici výjezdů obce Václavov, Břidličná, Ryžoviště, Tvrdkov a Ruda.

Plné ruce práce měli letos v červenci také rýmařovští hasiči, kteří v prvním prázdninovém měsíci vyjžděli k jedenadvaceti událostem. Jen za první čtyři srpnové dny vyjžděl Hasičský záchranný sbor Rýmařov k dalším devíti zásahům. Od 1. ledna do 4. srpna letošního roku to pak bylo celkem 122 výjezdů, přitom se nejednalo jen o hašení požárů.

Nahlédněme podrobněji do statistiky výjezdů HZS Rýmařov. Po-

slední červencový den hořelo v Rýmařově hned na dvou místech. Prvním místem, kde hasiči zasahovali, byl hořící les na Stráni u junácké chaty, o něco později hasili papírové kartony z krabic v přístřešku za prodejnu Rýmařovanka. První srpnový den vyjžděli hasiči také dvakrát, aby uhasili hořící balík sena na Stráni, poblíž zahrady Hedvy hořely hned dva balíky sena. A aby toho nebylo dost, balíky sena se rozhořely na stejných místech i druhého srpna a k tomu se přidal i požár separačního kontejneru na sídlišti Příkopy.

Když se vrátíme o něco zpátky, v neděli 4. června bylo krátce po 14. hodině nahlášeno na Centrum tísňového volání v Ostravě, že při provádění výkopových prací u rodinného domu na Bezručově ulici v Rýmařově byli uvolněnou zeminou zasypaní dva muži. Událost byla předána jednotce profesionálních hasičů HZS MSK, stanice Rýmařov. Ve 14.21 vyjždí prvním výjezdovým vozem CAS 24 T 815 v počtu čtyř hasičů. Zároveň s nimi byla k místu zásahu vyslána i místní dobrovolná jednotka z Rýmařova.

Ve 14.25 je první hasičská jednotka na místě a rychlým průzkumem zjišťuje situaci - ve výkopu hlubokém a širokém 60 cm jsou zasypaní dva asi třicetiletí muži. Zřejmě kvůli špatnému zapažení stěn výkopu došlo k uvolnění namoklé zeminy a k následnému sesunutí na pracovníky, z nichž jeden byl zasypaný po kolena a druhý až do pasu. Hasiči vytvořili provizorní pažení, aby už nedošlo k dalšímu sesuvu půdy, a začali zachraňovat zasypané osoby.

„Méně zasypaný muž byl vytažen asi po patnácti minutách, druhého

se nám podařilo vyprostit do 25 minut. Oba dva jsme předali do péče Zdravotnické záchranné služby Rýmařov, která oba zraněné odvezla do rýmařovské nemocnice. Při zásahu jsme dále spolupracovali s místními dobrovolnými hasiči a policisty z obvodního oddělení Policie ČR v Rýmařově,“ řekl velitel zásahu rýmařovské profesionální jednotky.

Je na místě vyjádřit všem záchranářům obdivné poděkování. Bez nich bychom si poklidný život v dnešní době uměli představit jen velmi těžko. JiKo

Zpravodajský servis ve zkratce

Silniční zrcadlo na třídě Hrdinů

Na podzim loňského roku bylo z důvodu nepřehlednosti křižovatky třídy Hrdinů a výjezdu z Husovy ulice rozhodnuto odborem dopravy MěÚ Rýmařov o instalaci silničního zrcadla. V tomto týdnu zde toto zrcadlo bylo umístěno a přispěje jistě k bezpečnosti silniční dopravy ve městě.

Odbor dopravy zároveň žádá všechny řidiče ve městě, aby respektovali dopravní značení a dodržovali zónu omezeného stání mimo vyhrazená parkoviště na nám. Míru a v přilehlých ulicích.

Havarijní stav sekundárních rozvodů tepla

Od poloviny července t. r. probíhá na ulicích Hornoměstské a Větrné výměna zastaralé teplovodní sítě z VST (výměnková stanice). Havarijní stav sekundárních rozvodů způsoboval časté poruchy v dodávkách tepla na začátku topné sezóny.

Provádí se výměna potrubí pro topení a teplou vodu, výměna cirkulačního čerpadla a výměny se patní měřiče tepla v některých domech. Bude položeno celkem 4 x 320 m nového potrubí. Společnost Tepla, s. r. o., která tuto akci provádí, se rozhodla pro technologii čtyřtrubkového systému, který umožňuje provést celou akci bez přerušení dodávky teplé vody v době rekonstrukce.

Výkopy, položení potrubí a úprava terénu do původního stavu by měly být ukončeny podle informací ředitele firmy Ing. Kováře v půli září. Situaci částečně komplikuje výsadba vzácných keřů před někte-

rými domy, které stojí v trase potrubí a které zákon nedovoluje odstranit, čímž dochází k nutnosti změny projektu a zvyšování nákladů.

Důvodem akce, jejíž rozpočet je zhruba 5 mil. Kč, je snížení ztrát z přestupu tepla (byl použit lepší izolační materiál), nižší dimenze, zlepšení dodávek tepla bez přerušení v topné sezóně a celkově stavba přinese obyvatelům ulic Větrné a Hornoměstské úspory energie.

Převzato z webových stránek města, autorka Hana Pavlásková

Foto: Hana Pavlásková

Významná návštěva

Litevští přátelé navštívili Rýmařov

Ve dnech 22. a 23. července 2006 navštívili Rýmařov při své cestě na dovolenou starosta litevského města Alytus pan Vytautas Kirkliaskas se svými spolupracovníky. V sobotu 22. července

vpoledne pohovořil se starostou a místostarostou města Rýmařova Petrem Kloudou a Jaroslavem Kalou na téma spolupráce Gymnázia Rýmařov a gymnázia v Alytusu. V neděli 23. července

v doprovodu Jaroslava Kaly a paní Hany Kováčové navštívili Ověčárnu a vrchol Pradědu. Litevští hosté se mimo jiné pochvalně vyjádřili o historické budově rýmařovské radnice.

Na rozloučenou popřála delegace vedení našeho města, radě a zastupitelstvu hodně úspěchů v práci a spokojené občany.

*Z podkladů místostarosty
J. Kaly zpracoval JiK6*

Foto: archiv MěÚ Rýmařov

Rozhoduje se o Janovickém zámku

Ve čtvrtek 20. července navštívili naše město a Janovický zámek Mgr. Jaroslav Urban, pracovník Národního památkového ústavu a zároveň vedoucí střediska vý-

zkumu a vývoje Ministerstva kultury České republiky. Cílem jeho návštěvy bylo zjistit stav kulturně-historické památky Janovického zámku. Podle jeho vyjádře-

ní nyní ministerstvo kultury mapuje všechny podobné památky v zemi a na základě jejich současného stavu a historické hodnoty rozhodnou pracovníci ministerstva o tom, jakým směrem se bude osud památek dále ubírat.

Ministerstvo kultury disponuje omezenými finančními zdroji na obnovu památek a musí se rozhodnout, jak se kterou památkou naloží. Pokud se rozhodne Janovický zámek zachovat, pak by měly na zámku proběhnout sanační práce na odstranění havarijního stavu stavby a postupně vybavení památky mobiliárem a zpřístupnění veřejnosti. K tomu naše město ministerstvu nabízí využití zámku i jako městského muzea, částečnou spoluúčasť na opravách a údržbě

a poskytnutí asi dvou úvazků pracovních sil jako zaměstnanců muzea s částečným využitím pro potřeby zámku.

O podobném záměru Památkového úřadu v Ostravě jsem čtenáře informoval asi před třemi lety, ale ten byl tehdy zmařen soudním sporem potomků původního majitele zámku o navrácení majetku. Pokud nebude zámek vybrán k obnově, čeká ho pravděpodobně další chátrání a úpadek. Zámek je ve vlastnictví státu, konkrétně ministerstva vnitra. Město neusiluje o převod do svého vlastnictví, protože nedisponuje takovými finančními zdroji, aby bylo schopno památku zachránit a udržovat v provozuschopném stavu.

Starosta města Ing. Petr Klouda

Školství

Naučme se dovednostem v oboru

Ve školním roce 2005 - 2006 byl Ing. Soňou Kovářikovou, ředitelkou Střední školy, Rýmařov, vypracován projekt s názvem „Naučme se dovednostem v oboru“, v němž se zrcadlila spolupráce mezi mládeží z Gymnázia v Ozimku a Střední školy, Rýmařov. Projekt byl vypracován v rámci programu Iniciativy Společenství INTEREG III A Česká republika - Polsko a financován z Fondu mikroprojektů Euroregionu Praděd.

Na základě širšího projektu Polsko - Czechy Euroregionu Praděd vznikla příkladná partnerská spolupráce mezi mládeží z Gymnázia v Ozimku a žáky Střední školy, Rýmařov a také mezi pedagogickými pracovníky obou

škol. Vždyť již název projektu „Potkáme se - nebudeme sobě cizí“ byl natolik výstižný a v samotné realizaci i velmi pravdivý.

V rámci projektu se na jednotlivá setkání stanovil program pro žáky i pedagogické pracovníky, který byl různorodě zaměřen nejen na výměnu zkušeností v oblasti vzdělávání a kultury, ale také na bázi sportovních soutěží. V časovém rozpětí tří měsíců se uskutečnily návštěvy našich polských přátel ve městě Rýmařově a naopak naši žáci navštívili města Ozimek a Opole. Cílem projektu bylo především navázání přátelských vztahů mezi žáky a pedagogickými pracovníky obou škol. Program projektu byl zaměřen na poznávání města, kulturních památek města a jeho okolí, na sportovní činnost a také měl

splnit ve svém důsledku i výchovně-vzdělávací cíl v oblasti ochrany životního prostředí. Žáci společně v rámci ekologických témat zjišťovali čistotu vody na řece Mala Panew a v Rýmařově na Podolském potoce, poznávali specifika Chráněné krajinné oblasti Jeseníky a ekosystémů v krajině na Turawie a v okolí Ozimku.

Foto: www.rymarov.cz

Také sportovní soutěže byly mezi žáky obou partnerských škol velmi oblíbené. V Ozimku se uskutečnil turnaj v košíkové chlapců, v Rýmařově turnaj v odbíjené dívek za účasti tří družstev. Na prvním místě se umístilo družstvo dívek z Ozimku, na pěkném druhém místě žákyně naší školy a na třetím místě žákyně Základní školy na Jelínkové ulici.

Ve školním roce 2005 - 2006 byl Ing. Soňou Kovářikovou, ředitelkou Střední školy, Rýmařov vypracován projekt s názvem „Naučme se dovednostem v oboru“. Byla realizována dvě setkání obou partnerských škol v termínech 17. - 19. 2. 2006 a 5. - 8. 5. 2006. První setkání bylo zaměřeno na soutěže v lyžování, košíkové a stolním te-

nise mezi polskými a českými žáky.

Zpracovatelka projektu se při výběru vrstevníků z řad žáků školy zaměřila především na žáky ze sociálně a ekonomicky slabších rodin a žáky handicapované (mentální postižení). Těmto žákům mělo být umožněno zažít pocit úspěchu z vyhraného závodu v běhu na lyžích, na kterých někteří stáli poprvé v životě, a podívat se během druhého setkání do Zoo na Svatém Kopečku u Olomouce.

Dne 6. 5. 2006 se v rámci druhého setkání uskutečnila soutěž mezi žáky obou škol ve vaření krajového jídla. Odborná komise hodnotila soutěžící na základě předem připravených kritérií a setkala se s velkým zájmem žáků o účast v této soutěži.

Vítězové sportovních soutěží i soutěže ve vaření byli odměněni cenami a diplomy. Projekt spolupráce mezi polskou a českou školou byl příkladný nejen zapojením žáků obou škol, ale také výměnou zkušeností mezi pedagogy obou partnerských škol.

Převzato z webových stránek města Rýmařova

Prázdninové soustředění

Také o letošních prázdninách připravila SSOŠ Prima pro své budoucí studenty prázdninové soustředění na chatě v Tvrdkově. Pod vedením vychovatelky Domova mládeže Jany Polákové se zde po dva červencové týdny vystřídal celkem 20 žáků 9. tříd z celého kraje, kteří budou od 1. září 2006 studovat na škole na oborech Veřejnosprávní činnost nebo Cestovní ruch.

Během tohoto soustředění byli budoucí studenty seznámeni s tím, co je čeká v 1. ročníku studia. Učitelé matematiky, českého jazyka, cizích jazyků a odborných předmětů obětovali jeden den prázdnin a přijeli za svými budoucími studenty do Tvrdkova.

Poslední den v týdnu pak žáci besedovali se svými budoucími třídními učiteli. V odpoledních hodinách se podívali na Rešovské vodopády, závodili ve sportovním trojboji, zhlédli cvičení koní ve Skalách a hlavně si užili koupání na Tvrdkovské vodní nádrži. Večer pak vyslechli přednášku Mgr. Jiřího Karla o osídlení na Rýmařovsku a čekala je také noční hra. Domů odjížděli s pocitem, že už vědí, co je v novém školním roce čeka, a i když se tohoto soustředění nezúčastnili všichni, byl vytvořen základ k dobrému třídnímu kolektivu, neboť si mnozí již našli nové kamarády, na které se budou těšit.

Jana Poláková, vychovatelka DM

ZUŠ v Rýmařově
nabízí výuku oborů:

**hudební, výtvarný,
literárně-dramatický**

Minimální věk žáků: 5 let

Informace a přihlášky:

V kanceláři školy: Čapkova 6, tel: 554 211 818
nebo na Divadelní 10, tel: 554 211 388

Moravskoslezský kraj informuje

Poslední letošní příležitost pro firmy

ARR AGENTURA
PRO REGIONÁLNÍ
ROZVOJ

Krajský úřad Moravskoslezského kraje vypsala 1. srpna 2006 další výzvy k podávání projektů na podporu podnikání a cestovního ruchu. V tomto roce už bylo rozděleno ve dvou grantových schématech 242,1 mil. Kč a nyní bude k dispozici téměř 389 mil. Kč (z této částky jde z krajských peněz 116 mil. Kč, většinu poskytne EU). Srpnová výzva bude přitom jednou z posledních příležitostí pro místní firmy, jak letos ještě získat finanční podporu na své projekty z prostředků Evropské unie a Moravskoslezského kraje.

Grantová schémata jsou programy v rámci SROPu, na nichž se vždy výraznou měrou podílí i krajská pokladna a které mj. zavazují

příjemce podpory k vytvoření nových pracovních míst a rozšíření podnikání ve vypsáných oblastech.

Podrobné informace o grantech se zájemci mohou dozvědět mj. na osmi srpnových seminářích, které se uskuteční v Ostravě a dalších městech (viz web ARR a kraje). Semináře organizuje Euro Info Centrum, jež je součástí ostravské Agentury pro regionální rozvoj, účast je zdarma.

Také semináře pořádané krajským úřadem a nyní i Agenturou pro regionální rozvoj přispěly k tomu, že se výrazně zlepšila kvalita podávaných projektů. „Během posledních kol by-

la schválena téměř polovina ze všech podaných akcí v daných grantových schématech, což třeba po vstupu republiky do unie a ještě v loňském roce nebylo pravidlem,“ potvrzuje Kateřina Švrčková, vedoucí oddělení řízení grantových schémat odboru regionálního a ekonomického rozvoje krajského úřadu.

Informace, přihlášky na semináře:
www.arr.cz/arr_akce.php; Ing. Lenka Tichá, ARR/EIC Ostrava, tel.: 595 691 232, ticha@arr.cz.

Zpracovali Marek Prorok, ARR a Šárka Swiderová, mluvčí kraje
Další info Kateřina Švrčková - ved. oddělení řízení grantových schémat KÚ (595 622 937)

Zdravotnictví

Přibývá pacientů, které uštknula zmijs

Lékaři Podhorské nemocnice ošetřili v posledních dvou měsících šest pacientů, které uštknula zmijs obecná. Nejzávažnější komplikace měl starší muž, kterého záchranná služba přivezla do nemocnice v pondělí 31. července večer.

Muž si vyšel odpoledne na procházku do okolí Karlovy Studánky. V přírodě ho do palce u nohy uštknula zmijs. „Pacienta přivezli ve vážném stavu v pondělí po osmnácté hodině. V důsledku alergické reakce na hadí jed měl těžké oběhové selhání. Lékařům se ho podařilo stabilizovat,“ popsal MUDr. Marián Olejník mladší, lékař anesteziologicko-resuscitačního oddělení (ARO) Podhorské nemocnice. Starší muž ležel dva dny na tomto oddělení, nyní je na doléčení na interním oddělení.

Uštknutí zdravého mladého člověka většinou neznamená jeho

ohrožení na životě, vyšší riziko ale hrozí lidem se závažnými srdečními, plicními či jinými onemocněními, a to především ve vyšším věku. Pozor by si měly dávat také malé děti. „Závažné časné či pozdní komplikace však nelze vyloučit ani u lidí mladých a zdravých, proto je po uštknutí hadem nezbytné lékařské ošetření včetně hospitalizace,“ uvedl primář interního oddělení Podhorské nemocnice MUDr. Petr Opletal.

Uštknutí zmijí se projeví okamžitě místní bolestí a krvavým otokem. „Dochází ke zvětšení a bolestivosti spádových místních uzlin, může se také objevit nadměrné pocení, břišní kolika, průjem, zvracení, otok obličeje, rtů i jazyka. V nejtěžších případech potom může dojít během krátké doby k rozvoji život ohrožujícího šokového stavu se selháním srdce, plic, ledvin a celkovým

krvácením,“ upozornil primář. Při poskytování první pomoci je nutné končetinu znehybnit a nad místem uštknutí přiložit elastickou bandáž. „Rozhodně by se končetina neměla zaškrcovat, rána se také nemá rozřezávat a vytlačovat z ní jed. Důležité je rovněž postiženého člověka uklidnit a psychicky podpořit. Protože

nelze vyloučit komplikace, je v každém případě nutný rychlý převoz postiženého do nemocnice a jeho hospitalizace,“ zdůraznil primář MUDr. Petr Opletal.

Podhorská nemocnice je připravena postarat se o všechny pacienty, které uštknul jedovatý had.

Simona Součková,
tisková mluvčí

Zúčastněte se celostátní soutěže „Přijmi a vydej 2006“ - vyhraje !

Nedostatek pohybu a nadbytečný příjem potravy, které provázejí náš každodenní život, vedou k obezitě. Energetický příjem často převažuje nad energetickým výdejem, což je důvod k zamyšlení. Neboť nadváha i nedostatek pohybu jsou rizikem vzniku mnoha závažných onemocnění.

Cílem kampaně a soutěže „Přijmi a vydej 2006“ je orientační odhad vlastních zvyklostí v příjmu a výdeji energie, skutečnosti, zda nejmáme příliš a nepohybujeme se

málo. Toto zjištění by nás mělo vést ke změně životosprávy. Soutěž vyhlašuje Státní zdravotní ústav a program CINDI Světové zdravotnické organizace v rámci Národního programu zdraví 2006. Slosování a vyhlášení vítězů proběhne v listopadu 2006. Soutěží se o horská kola Author, sportovní a turistické vybavení, o zdraví a větší radost ze života.

Podmínky účasti v soutěži:
Zúčastnit se může **každý občan**

starší 18 let, kterému není lhostejný zdravý životní styl, jemuž zdravotní stav umožňuje pravidelný pohyb a který zároveň v jednom z letních měsíců **červenci, srpnu** nebo **září** vyhodnotí za dobu 1 týdne svůj energetický příjem a výdej. Pro ideální energetický výdej je žádoucí věnovat pohybu alespoň 30 minut každý den.

Zápis svého energetického příjmu a výdeje každý den po dobu 1 týdne vyplněný v přihlášce za-

šlete do **10. října 2006** na adresu: Doc. MUDr. Lumír Komárek, CSc., Státní zdravotní ústav, Šrobárova 48, 100 42 Praha 10. Denní záznamy mějte uchovány k prokázání v případě výhry.

Podrobnosti k výpočtu příjmu a výdeje i přihláška je na internetových stránkách: www.szu.cz

MUDr. Lydie Ryšavá, Ph.D.,
vedoucí Centra veřejného zdraví,
Zdravotní ústav se sídlem
v Ostravě, Partyzánské nám. 7,
702 00 Ostrava

Přihláška do soutěže Přijmi a vydej 2006

Jméno, příjmení a titul:

Adresa bydliště:

PSČ:

Věk:

Vzdělání:

Telefon:

E-mail:

Týden, ve kterém soutěžím:

od

do

Celkový počet kalorií za týden

příjem:

výdej:

(kcal)

Průměrný počet kalorií za den

příjem:

výdej:

(kcal)

(Data budou využita jen pro kontakt s vámi v rámci soutěže a budou chráněna podle zákona o ochraně osobních dat.)

Jak se žije v Rýmařově ...

mentálně postiženým

Na jaře letošního roku se v Rýmařově rozběhl projekt komunitního plánování sociálních služeb, který si klade za cíl vytvořit ve městě kvalitní síť služeb pro sociálně znevýhodněné občany. Těmi mohou být například senioři, zdravotně postižení, Romové, ale také maminky s malými dětmi. Všem těmto skupinám věnujeme nebo budeme věnovat pozornost také v našem seriálu sond do života v Rýmařově.

Aktuální pokračování se zaměřuje na komunitu, která sice není příliš početná, ale přesto je nepominutelná - jde o komunitu mentálně postižených. Vzhledem k tomu, že její členové nejsou v Rýmařově nijak organizováni, prosazují své zájmy jen obtížně. Jsou přítomni odkázáni především na své nejbližší, obvykle rodiče.

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví rýmařovského městského úřadu eviduje 18 mentálně postižených občanů, z toho 11 dětí a 7 dospělých. Podle vyjádření vedoucí odboru Ivety Podzemné však toto číslo není úplné, neboť zahrnuje pouze ty, kdo jsou s odborem v užším kontaktu a pobírají příslušné dávky (jedná se především o příspěvek na péči o osobu blízkou ve výši asi 6 000 Kč měsíčně, který bude od 1. 1. 2007 nahrazen příspěvkem určeným přímo zdravotně postižené osobě a odstupňovaným podle míry postižení v rozpětí od 2 000 do 11 000 Kč).

Skutečný počet mentálně postižených občanů Rýmařovska můžeme zhruba odhadnout na 20 až 30. Jsou to lidé různého věku, žijící v různých sociálních podmínkách. Na první pohled mohou působit jako téměř bezproblémová a nenáročná lidé, kteří narozdíl od tělesně či smyslově postižených nevyžadují žádné speciální pomůcky, bezbariérové vstupy apod. Základním úskalím jejich postižení je ovšem fakt, že ke svému plnohodnotnému životu potřebují trvalou asistenci druhé osoby.

Doby, kdy se problém mentálně postižených zametal po koberec formou ústavů, do nichž se postižení lidé doslova zavírali před okolním světem, jsou našťastí pryč. Současný trend je přesně opačný. Lidé s mentálním postižením jsou v co největší možné míře integrováni do tzv. normální společnosti. Důvod je prostý - postižený člověk, který je v živém kontaktu s okolím, a to nejen s vlastní rodinou, se lépe rozvíjí a získává větší samostatnost, čímž může být společností více prospěšný, resp. je pro ni menší zátěží. Na druhou stranu společnost, která vnímá odlišnost postiženého jedince jako cosi běžného, nepodléhá tolik vlivu xenofobních nálad všeho druhu a upevňuje tak svou soudržnost.

Jak bylo řečeno, mentálně postižený člověk potřebuje ke kvalitnímu a bezpečnému životu dohled opatrovníka a navíc pravidelný kontakt s širším kolektivem. Jaká je v tomto ohledu situace v našem městě? Jak se v Rýmařově žije mentálně postiženým?

Foto: I. Janoušek

Daniel Janoušek (29) má vrozené mentální postižení středního typu, tzv. Downův syndrom. Bydlí ve společné domácnosti s otcem (maminka již nežije) a v sousedství rodiny svého bratra, která pro něj představuje jistotu do budoucna. Daniel je velmi společenský, hovorný a vnímavý mladý muž, který dosáhl poměrně velké míry samostatnosti. Umí číst a psát, zvládne sám zajistit malý nákup a dokonce sám cestuje autobusem, samozřejmě jen po známé trase. Jistotu pro případ nenadálých situací mu poskytuje tatínek-opatrovník, který je mu buď fyzicky nablízku nebo v neustálém kontaktu pomocí mobilního telefonu.

Daniel získal základní vzdělání, neboť rodiče měli zájem, aby se v mezích svého postižení co nejvíce rozvíjel. V době jeho školních let nebylo samozřejmostí, aby lidé s Downovým syndromem chodili do školy, a školství na ně nebylo adekvátně připraveno. Daniel přesto absolvoval osm let rýmařovské zvláštní školy, kde mu byla velkou oporou jeho maminka, učitelka prvního stupně. Hodnocení prospěchu ve vyšších ročnících, tehdy ještě značně schematické, jej však začalo demotivovat, devátý ročník již neabsolvoval a rodiče poté ani neuvažovali o tom, že by Daniel ve vzdělávání pokračoval. Byli si ale vědomi toho, jak příznivý vliv měl pobyt jejich syna v kolektivu dalších dětí.

Roky své dospělosti strávil Daniel především ve společnosti otce, který jej bral s sebou do práce. Díky tomu zůstával v živém kontaktu s okolním světem. Před třemi lety se objevila v Danielově životě další alternativa trávení času - pravidelné návštěvy bruntálského centra, které vybuďovalo tamní Sdružení rodičů mentálně postižených, a chráněných dílen Sagapo, kde může rozvíjet své zájmy a svým způsobem i pracovat. Zcela jedinečným přínosem je však pro Daniela kontakt s vrstevníky. Jeho otec v této souvislosti podotýká, že má tak pozitivní vliv především proto, že jde o lidi s podobným postižením, podobným temperamentem a zálibami. Myšlenku integrovat mentálně postižené děti do klasických školních tříd, která se v současnosti zvažuje i v podmínkách českého školství, by proto nepodpořil. Lidé jako jeho syn

jsou podle jeho názoru krajně mírumilovní a špatně snášejí živější a hlučnější projevy temperamentních zdravých dětí, což by mohlo mít naopak negativní účinek. Daniel se přesto bez problémů stýká i se zdravými dětmi a dospělými ve svém okolí, jak ale zdůrazňuje jeho otec, musí jít vždy o kontakt spontánní, a nikoliv nějakým způsobem vynucený.

Ve svém volném čase, to jest mimo pobyt v Sagapu, který je pro něj svého druhu zaměstnáním, se Daniel věnuje koníčkům jako každý jiný člověk. Miluje hudbu, zvláště dechovou, kterou nejen poslouchá, ale i sám interpretuje na elektrické klávesy. Kromě toho chodí s tatínkem na minigolf, plavat, jezdí na kole, hraje karty, pracuje na zahrádce, rád kouká na televizní seriály a má i jednu zvláštní a velmi sympatickou zálibu - třídění recyklovatelného odpadu. O prázdninách jezdí na dovolenou do zahraničí nebo na tábory pro mentálně postižené, např. do Dolní Lomné či letos do Suché Rudné.

Za to, že může Daniel Janoušek prožívat takto bohatý a relativně samostatný život, vděčí především osvětlenému postoji svých rodičů. Jak říká jeho tatínek, člověk, kterému se narodí postižené dítě, se s tím musí umět vyrovnat a místo toho, aby je schovával před světem, měl by jeho problémy řešit tím, že o nich bude bez obalu mluvit a bude se snažit pro dobrý životní podmínky svého dítěte něco udělat.

Rýmařov je podle jeho názoru v tomto ohledu značně zaostalý. Žije zde ještě řada postižených lidí, kteří jsou takřka izolováni. Město jako takové podle slov Daniela otce pro mentálně postižené neudělalo prakticky nic, takže zatím jedinou možností, jak trávit čas a rozvíjet se, je pro ně dojíždění do Bruntálu, kde již existuje několik center (Sdružení rodičů mentálně postižených, Klubíčko či zmiňované Sagapo) a dokonce i chráněné byty, jež jsou řešením zvláště pro ty postižené, kteří již nemají rodiče. Dojíždění do Bruntálu však není pro každého tak zvládnutelné jako pro Daniela, zvláště v místních klimatických podmínkách.

Jak se tedy dle mínění Daniela otce žije mentálně postiženým v Rýmařově? „Problém Rýmařova je v tom, že není přehled o všech mentálně postižených. Rodiče těchto dětí je mají obvykle jen doma. Kdyby poznali, jak blahodárný vliv má jejich pobyt v kolektivu, pochopili by přínos aktivit, jakými jsou tábory, chráněné dílny apod. Nejlepším řešením pro rýmařovské mentálně postižené a jejich rodiče, kteří navíc často potřebují chodit do práce, by bylo zřízení pobočky bruntálského Sdružení rodičů, která by se mohla v případě většího zájmu vyhledově osamostatnit.“

Petr (25, jméno bylo na přání rodičů změněno) přišel na svět s vrozenou mentální retardací. Ačkoliv je relativně soběstačný, potřebuje celodenní dohled. Žije s rodiči na okraji Rýmařova, a velkou část svého času tráví doma s matkou.

Poměrně uzavřený chlapec v dětství na doporučení lékaře navštěvoval klasickou mateřskou školu, ale těžko snášel odloučení od rodičů a cizí prostředí, a tak se vrátil do stálé péče matky. S přibývajícím věkem se však jeho schopnost osamostatnit se zvyšovala, takže mohl bez problémů absolvovat předškolní ročník a pokračovat dál. Základní vzdělání získal na rýmařovské zvláštní škole, kde se už snadněji začlenil do kolektivu ostatních dětí. Po deseti letech školní docházky se však jeho možnosti vzdělávat se uzavřely, neboť v Rýmařově a blízkém okolí neexistoval žádný obor, kterému by se mohl dál věnovat.

Přestože byly Petrovy vzdělávací možnosti dosti omezeny, v matce zůstaly z jeho školních let jen pozitivní dojmy. Dosud je zastánkyní speciálních forem vzdělávání mentálně postižených dětí, které jim podle jejího názoru zaručují maximální péči. Myšlenku integrace retardovaných dětí do kolektivu zdravých spolužáků by Petrova maminka přijala jedině pod podmínkou, že by ve třídách působil odborný asistent, který nejenže by se věnoval postiženému žákovi během výuky, ale zároveň by mu poskytoval ochranu před případnými projevy netolerance ostatních, zdravých dětí.

Zatímco školní docházka, která Petrovi přinášela nové vědomosti a současně kontakt s širším okolím, před několika lety skončila, objevila se nedávno nová příležitost k zpestření jeho života v podobě pravidelných návštěv centra pro mentálně postižené v Bruntále. Zde se opět dostal do kolektivu vrstevníků a obohatil své všední dny o nové zkušenosti a zážitky. Podobné odreažování mu přinesl prázdninový pobyt na táboře, který letos v červenci pořádalo bruntálské sdružení Klubíčko pro postižené i zdravé děti ve Staré Vsi.

Dalo by se říct, že svůj volný čas tráví Petr jako kdokoliv jiný - poslouchá hudbu (stejně jako Daniel nejraději dechovku), dívá se na televizi, pracuje na zahradě, vyráží na výlety s rodinou, společně dovolené v zahraničí či návštěvy příbuzných. Jako kterýkoliv jiný člověk však rovněž prožívá spoustu všedních dnů, jejichž stereotyp potřebuje opouštět a věnovat se nějaké smysluplné činnosti ve společnosti dalších lidí. Pobyt v centru mu tuto možnost přinášel, avšak podle tvrzení Petrovy maminky je právě alternativa každodenního dojíždění do bruntálského centra pro jejího syna a několik dalších podobně postižených dětí z Rýmařovska ohrožena. Doprava soukromým mikrobusem do Bruntálu, která fungovala loni, není levnou záležitostí a bez příspěvku rýmařovské radnice se jí v příštím školním roce rodičům možná nepodaří zajistit. Jak dokládá Petrova matka, už náklady na květnové a červnové jízdné uhradili jen díky sponzorovi. V jednání je možnost zabezpečit pro skupinu dojíždějících dětí asistenta, který by je doprovázel při cestě autobusem.

Nedostatek financí na dopravu do Bruntálu není jediným problémem, který Petrovu matku trápí. Rýmařov podle jejího názoru poskytuje lidem, jako je její syn, jen mizivé podmínky pro plnohodnotné využití času. Neexistuje zde žádné centrum, žádný stacionář, v němž by

mohli dospělí mentálně postižení pobývat přes den, ani zájmový kroužek uzpůsobený jejich potřebám. Je názoru, že pro problémy mentálně postižených má u nás pochopení jen málokdo, a to nejen mezi úředníky, ale i mezi lidmi obecně. Ještě dnes občas narazí na nepřijemné reakce kolemjdoucích.

A jak se podle Petrovy maminky žije mentálně postiženým v Rýmařově? „*Do budoucna by bylo perfektní, kdyby zde, v místě jejich bydliště, existovalo nějaké centrum, kam by mohli s důvěrou každý den docházet, vzájemně se setkávat a věnovat se nějaké činnosti, vyrábět různé předměty, bavít se a rozvíjet své schopnosti i svou samostatnost. Dočasně řešení vidím v dojíždění do Bruntálu, na které se však aktuálně nedostává peněz.*“

Martin Příkryl (32) se stejně jako Daniel narodil s Downovým syndromem. Přesto se naučil číst, psát i jednoduché počty. Bez potíží se postará o svoje základní potřeby, nicméně především v cizím prostředí potřebuje dohled druhé osoby. Žije s rodiči v domě nedaleko centra Rýmařova a s nimi také tráví většinu svého volného času.

Třežba je Martin postižen vrozenou vadou, která byla v minulosti považována za neslučitelnou se vzděláváním, podařilo se jeho rodičům prosadit, aby navštěvoval školu. Nejprve absolvoval speciální předškolní ročník mateřské školy v Krmově a poté osm let zvláštní školy hned ve třech městech, podle toho, jak se rodina stěhovala, tedy ve Vrbně, Vyškově a nakonec v Rýmařově.

Pobyt ve škole měl na Martina velmi dobrý vliv. Kromě toho, že získal schopnost číst a psát i další vědomosti, dosáhl takové míry samostatnosti, že sám chodil do školy i ze školy nebo třeba venčil psa. Jeho soběstačnost se však opět snížila, jakmile základní docházku ukončil a vypadnul ze cviku i z kolektivu vrstevníků. Pod vlivem této zkušenosti je Martinova matka přesvědčena, že pobyt mentálně postižených mezi ostatními dětmi je velmi prospěšný, a to nejen pro ně, ale i pro jejich tzv. normální okolí, a proto vítá i myšlenku integrace retardovaných dětí do běžných tříd. Negativních reakcí zdravých dětí na postižení spolužáků by se přitom neobávala, protože sama zaregistrovala, že děti, které vyrůstají v úzkém kontaktu s postiženými, mají spíše tendenci je

chránit a učí se je přirozeně akceptovat. Svůj názor dokládá i na příkladu letního tábora, který letos v červenci zorganizovalo bruntálské sdružení Klubíčko ve Staré Vsi a kde pobývaly postižené děti společně se zdravými. Tento pobyt mimochodem zapůsobil na Martina natolik příznivě, že se záhy vydal na další tábor pro mentálně postižené, tentokrát do Suché Rudné.

Martinovi rodiče uvažovali o tom, že by jejich syn mohl po základní škole pokračovat v některém speciálním učebním oboru, ovšem přílišná vzdálenost nejbližšího zařízení, které takový obor nabízel, je od tohoto záměru odradila. Řadu let pak Martin strávil doma, převážně v kontaktu s nejbližší rodinou. Věnoval se svým koníčkům - kreslení, poslouchání hudby (má rád českou pop music) a sledování televize, nejraději sportovních přenosů. Menší přísun podnětů však u něj postupně utlumil dřívější dovednosti i rozvinutou komunikativnost. Narušení tohoto stereotypu a s tím spojené zlepšení Martinovy nálady přinášely především rodinné výlety a dovolené. Martin s rodiči dodnes rád v létě vyráží na túry nebo k vodě, v chladnějších měsících navštěvuje rýmařovské aquacentrum. Dříve také jezdil na kole, nicméně čím dál větší provoz na silnicích a nedostatek nenáročných cyklostezek na Rýmařovsku způsobily, že cyklistiku prakticky opustil.

Před dvěma lety začal Martin Příkryl dojíždět do centra bruntálského Sdružení rodičů mentálně postižených a chráněných dílen Sagapo. Pobyt ve větším kolektivu a rozmanité aktivity, jimž se zde mentálně postižení mohou věnovat, přinesly do jeho života nový impuls a pozitivně se odrazily i na jeho duševním rozpoložení. Dopravu do Bruntálu zatím zvládají jeho rodiče svépomocí, výhledově by však rozhodně ocenili, kdyby podobné centrum vzniklo i v Rýmařově, který mentálně postiženým nic podobného dosud nenabízí.

Rýmařov podle názoru Martinovy matky nevychází mentálně postiženým vstříc ani v jiných ohledech. Přístup ke vzdělání mají velmi omezený. Ti, kteří nemají předpoklady k navštěvování zvláštní školy, musí dojíždět jinam. Ještě omezenější je jejich možnost vykonávat nějaké zaměstnání, neboť zde nefunguje žádná chráněná dílna. Jediné, v čem zaznamenává určité zlepšení, je chování lidí, zvláště mladších generací, k postiženým. Je už o něco tolerantnější, přestože ještě nedosahuje té úrovně jako v zahraničí, například v Itálii nebo Francii, kde je podle slov Martinových rodičů přístup k mentálně postiženým mnohem ohleduplnější a kultivovanější. U nás se ještě stále setkávají se zvědavým okukováním a šuškaním, staví se k tomu však s maximálním nadhledem.

A jak se podle Martinovy maminky žije mentálně postiženým v našem městě? „*Myslím si, že krušně. A to nejen samotným postiženým, ale i těm, kdo se o ně starají. Nevybavuji si nic, čím by nám město našli situaci ulehčovalo. Snad jediným světlym bodem tu je Diakonie a její ředitelka Marcela Staříková, která má snahu pomáhat seniorům a zdravotně postiženým.*“

Všem dotázaným za odpovědi děkuje ZN

Okraden na WC

Policie stíhá 23letého mladíka z Břidličné, který se dopustil trestných činů krádeže, výtržnictví a porušování domovní svobody. Je obviněn, že 3. června nad ránem na WC místního baru stáhl 35letému muži kalhoty a ukradl mu z nich peněžní částku 90 Kč. Kalhoty mu hodil přes dveře zpět do kabinky. O 15 minut později téhož muže ještě fyzicky napadl před barem. Muž musel být po jeho útoku odvezen do nemocnice. Nejde přitom o jediný delikt, který má mladík na svědomí. K jeho přečinům patří také neoprávněné vniknutí do domu na Chalupářské ulici v Břidličné z 22. července, při němž byl přistižen majitelem domu.

Během chvíle zdemoloval celé auto

Neznámý vandal ve středu 12. července využil chvíle, kdy 26letá žena zastavila u zatáčky ve Žďárském Potoce, aby vyvenčila svého psa, a poničil její vozidlo Toyota Yaris. Pachatel během několika minut zdemoloval karoserii auta a udělal vrypy na všech kolech. Na přední kapotu mimo jiné vyryl vulgární symbol. Rozbil také sklo okna předních dveří. To mu ovšem nestačilo, a tak si auto otevřel a rozřezal

všechny sedačky a výplně dveří. Udělal také díru do přístrojové desky a vysypal přihrádku před sedadlem spolujezdce. Z auta si odnesl manšestrovou kšiltovku. Způsobená škoda byla předběžně vyčíslena na 150 tisíc Kč.

Z obalu na videokazetu odcizil 105 tisíc korun

V noci z 15. na 16. července vnikl neznámý pachatel do rodinného domu ve Velké Štáhli. Dům prohledal a z obývacího pokoje odcizil finanční hotovost ve výši 105 tisíc Kč, která byla uložena v obalu na videokazetu, kožený kufřík a z peněženky dalších 10 tisíc Kč. Z botníku na chodbě vzal také mobilní telefon. Majiteli tak způsobil škodu ve výši bezmála 120 tisíc Kč. Přivolaná policie na místě použila služebního psa, který vypátral kufřík.

Zmizely kabely ze sedmi strojů

Do bývalého firemního objektu na ulici 8. května v Rýmařově se na přelomu června a července vloupal zloděj. Z elektrického nakládacího vozíku a dalších šesti zvedáků postupně odstranil a odcizil napájecí kabely. Výše škody je předběžně stanovena na 30 tisíc Kč.

Série vloupání

v Rýmařově objasněna

Bruntálský policejní komisař zahájil 17. července stíhání 27letého muže z Jesenicka pro trestný čin krádeže. Stíhaný muž je obviněn, že letos v květnu vnikl do rekonstruovaného objektu rekreačního střediska v Harrachově s úmyslem odcizit elektrický kabel. Byl však vyrušen alarmem a z objektu utekl. V červnu se však do střediska vrátil a tentokrát již úspěšně odcizil 15 metrů elektrického kabelu, který byl zasunut ve stavebním elektrickém rozvaděči. Způsobil škodu za celkem 3 000 Kč. O několik dní později vnikl na další stavebníště, na ulici Komenského v Rýmařově. Majiteli zde odcizil různé prodlužovací kabely a způsobil škodu za více než 10 tisíc Kč. Všechny odcizené kabely zbavil izolační vrstvy, zásuvek a zástrček a vypálenou měď odevzdal do sběrný. Utržené peníze utratil.

Požár lesa způsobil odhozený nedopalek

V pátek 21. července došlo k zahoření lesního porostu v katastru obce Horní Město. Požár zasáhl prostor o rozměru 30 x 50 metrů. Shořely především odklízené větve a klestí, ale také několik vysázených pětiletých smrků. Požár lokalizovaly požární jednotky profesionálních hasičů z Rýmařova a Bruntálu a dobrovolní hasiči z Horního Města, Staré Vsi a Dolní Moravice. Jako pravděpodobnou příčinu požáru označil vyšetřovatel HZS Bruntál zahoření od odhozeného nedopalku cigarety. Hmotná škoda byla odhadnuta na 15 tisíc Kč.

Loupež si vymyslel

Na základě opětovného výsledku 71letého muže policie odložila věc loupeže, kterou tento muž oznámil. Důchodce policistům tvrdil, že byl 18. července v noci přepaden a oloupen na třídě Hrdinů v Rýmařově, když šel domů z restaurace. Pachatel ho měl chytit ze zadu kolem krku a druhou rukou mu ze zadní kapsy kalhot odcizit peněženku s hotovostí 6 000 Kč a doklady.

Měl ho také srazit čelem na zem, nohou mu šlápnout na záda a utéci.

Policisté ovšem zjistili, že k nahlášené loupeži vůbec nedošlo. Oznamovatel pak při opětovném výsledku svou výpověď odvolal s tím, že si vše vymyslel a peníze, které si v průběhu čtyř předcházejících dnů vybral ze svého účtu, utratil za alkoholické nápoje, a proto neměl na zaplacení dlužné faktury za odběr elektrické energie. V inkriminovaném čase v důsledku silné podnapilosti cestou domů několikrát upadl a peněženku s doklady ztratil.

Ze sousedky vylákala téměř 200 tisíc Kč

Přede dvěma týdny bylo zahájeno stíhání 43leté ženy z Břidličné pro trestný čin podvodu. Toho se měla dopouštět opakovaně od počátku roku 1996 do konce roku 2004, když si od důvěřivé 79leté sousedky pod různými zámkami několikrát měsíčně půjčovala peníze. Jednalo se o různé částky ve výši 1 000 až 3 000 Kč, celkově se má jednat již o 193 tisíc Kč. Obviněná jako důvody půjček většinou uváděla úhrady za soudní spory ohledně větší částky peněz, ze kterých slibovala důchodkyni všechny půjčené finance vrátit. Dodnes však sousedce nevrátila ani korunu. Na celý případ přišel až po osmi letech syn poškozené důchodkyně, který věc oznámil policii.

Prokurista obviněn za úraz zaměstnance

V těchto dnech bylo zahájeno trestní stíhání 58letého muže z Rýmařovska pro trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti. Toho se měl dopustit jako prokurista firmy v Rýmařově, když nepřijal příslušná opatření k prevenci rizik a připustil nesprávnou manipulaci s materiálem. Rovněž neudělil zaměstnancům příslušné pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Bylo dále zjištěno, že ani pracoviště nebylo prostorově a konstrukčně uspořádáno a vybaveno tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance z hlediska bezpečnosti odpovídaly.

Nepozorná řidička narazila do stromu

Chvilková nepozornost se vymstila 39leté řidičce, která 22. července projížděla ve své Octavii Opavskou ulicí v Rýmařově. Při ovládání klimatizace se řádně nevěnovala řízení vozidla, vyjela vpravo a tam čelně narazila do stromu. Na autě vznikla škoda za 150 tisíc Kč, řidička navíc utrpěla lehké zranění. Lehce zranění byli i její dva spolujezdci - 30letý muž a tříletá holčička.

Foto: Miroslav Dulaj

daly zákonným požadavkům. Na firemním pracovišti došlo 27. září loňského roku k vážnému pracovnímu úrazu 20letého zaměstnance. Ten prováděl manipulaci s laminátovými deskami, přičemž došlo k jejich převážení a následnému pádu. Jedna z desek přitom mladíka zasáhla do břicha. V důsledku toho utrpěl traumatické roztržení dvanácterníku, z něhož

se léčil více než dva měsíce.

Rozbil bratrovi hlavu

Ve středu 26. července byl z trestného činu ublížení na zdraví obviněn 31letý muž z Horního Města za to, že napadl svého o rok staršího bratra. Čtrnáctého června nad ránem jej za restaurací po prudké hádce uhodil pěstí do hlavy a srazil na zem. Napadený při útoku utrpěl

otřes mozku a frakturu lebky.

Násilník ohrožoval důchodce nožem a dlažební kostkou

V opavské psychiatrické léčebně skončil 50letý muž z Rýmařova poté, co v sobotu 5. srpna ohrožoval kuchyňským nožem a dlažební kostkou na třídě Hrdinů v Rýmařově 68letou paní a jejího

74letého manžela. Ženu nejdříve vulgárně urážel a vyhrožoval jí zabitím. Případ byl oznámen na tísňovou linku 158, podezřelý byl okamžitě zajištěn a po lékařském vyšetření obviněn z trestných činů výtržnictví a násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci. Ke zranění osob naštěstí nedošlo.

*Zpracovala redakce
na základě podkladů
tisk. mluvčí PCR Bruntál*

Trestný čin vraždy

Policisté se opětovně obracejí na občany se žádostí o pomoc při pátrání po dosud neznámém pachateli.

Dne 3. července 2006 v odpoledních hodinách byla poblíž silnice mezi obcemi Karlova Studánka a Vidly v lesním porostu u odpočívadla zvaného „KÓTA“ nalezena zavražděná 51letá žena z Dětrichova nad Bystřicí.

Žena odjela 30. června v 7 hodin ráno služebním vozidlem Škoda Felicie combi tmavě zelené barvy s pražskou registrační značkou ALB 73-78 ze svého bydliště v Dětrichově nad Bystřicí. Měla se dostavit na jednání do obce Velká Kraš na Jesenicku, kam již nedorazila.

Policisté vyšetřováním zjistili, že poškozená byla zavražděna 30. června v době po 7.30 neznámým pachatelem právě u altánu na odpočívadle „KÓTA“, v blízkosti nálezů jejího těla. Policisté zjistili svědky, kteří viděli vozidlo po-

škozené zaparkované u altánu. Poté bylo nalezeno odstavené cca 250 metrů od místa činu. Policisté na případu i nadále intenzivně pracují. Mimo jiné zajistili množství stop, které stále vyhodnocují. Touto cestou se opětovně obracejí na občany, kteří se v uvedený den (*jednalo se o poslední den školního roku - vysvědčení, silně přšelo*) v ranních a dopoledních hodinách nacházeli na uvedeném místě, projížděli po silnici mezi obcemi Karlova Studánka a Vidly, procházeli kolem pěšky nebo jeli na kole, aby zavolali jakoukoli informaci k případu na bezplatnou telefonní linku 158. Informace mohou sdělit také na kterékoli policejní služebně. Svým svědectvím mohou policistům pomoci také občané, kteří dne 30. června na trase mezi Dětrichovem nad Bystřicí (Ryžoviště - Vajglov - Břidličná - Malá a Velká Štáhle - Dolní Moravice - Malá Morávka - Karlova

Studánka) a obcí Vidly viděli poškozenou, její vozidlo nebo kohokoliv stopovat. Policisté se obracejí také na řidiče, kteří tento den v uvedené oblasti vezli stopaře, aby se rovněž přihlásili policistům.

Policisté se dále v souvislosti s případem obracejí se žádostí o sdělení informací od osob, které v poslední době v této oblasti viděly podezřelého muže, byly bezdůvodně obtěžovány nebo obětí útoku, který neoznámily policii.

Popis zavražděné:

Žena byla 165 cm vysoká, měla upravený zevnějšek a působila mladším dojmem. Měla krátce střížené hnědé vlasy a oválný obličej. Na sobě měla tmavě modré riflové kalhoty, růžovou halenku a černou koženou bundu. Obuty měla žluté kotníčkové boty, tzv. farmářky.

*npor. Mgr. Soňa Bradáčová,
pracovník vztahů k veřejnosti Policie ČR,
správa Severomoravského kraje*

Kam na výlet

K Pradědovým severovýchodním tisícovkám

K Pradědovým severovýchodním tisícovkám patří Prostřední vrch, Sokol, Kamzičí vrch a přímo na severu Studený vrch - všechny v průměru o 300 metrů nižší než Praděd. Patří k nim však i Malý Děd, jehož vrchol je o téměř 150 metrů nižší než 4 km vzdušnou čarou vzdálený Praděd. Oběma vrcholy probíhá i hranice evropského rozvodí Odra - Dunaj i hranice okresů Bruntál - Jeseník. Pod Malým Dědem, na malé planině v nadmořské výšce 1305 metrů, stojí od roku 1887 hor-

ská chata Švýcárna, která byla postavena na místě bývalé salaše, kde kdysi zaváděl pastevectví Švýcar Aegler. Odtud tedy název Švýcárna. Dnes chce chatář doplnit objekt i o malou samostatně postavenou zvoničku, jako kdysi.

Švýcárna je místo, kudy prochází a kde se křížuje několik turistických tras. Červeně značená hřebcová cesta ze Šeráku ke Skřítku patří k nejhezčím hřebcovým trasám nejen v Jeseníkách. Po zeleně značené cestě sem můžete vystou-

pat z Koutů a od údolí Divoké Desné. Tam naopak teče přímo u Švýcárny pramenící Česnekový potok.

Na rozcestí u Švýcárny se zastaví i modře značená trasa, přicházející z údolí Střední Opavy a odcházející odtud k prameništi Studeného potoka, aby kolem jeho Vysokého vodopádu - v přírodní rezervaci téhož jména - dále sestupovala do údolí řeky Bělé, do níž se Studený potok u autobusové zastávky vlévá, když jeho vody zdolaly převýšení skoro 700 metrů. Vysoký vodopád, který za svůj název vděčí zřejmě své původní výšce 45 m, byl, jak uvádí turistický průvodce, povodní v r. 1880 rozrušen na řadu kaskád a proudí.

Rozhodnete-li se jít od Švýcárny po modré značce vpravo a překročíte o 50 m výše položený vrchol Malého Děda, půjdete spolu se žlutou značkou k rozcestníku zvanému Černík. Odtud svahem Kamzičího vrchu sestupuje žlutá značka vlevo, aby vás po 1,5 km dovedla do Videlského sedla. Modré značení pokračuje od roz-

cestníku vpravo severovýchodním svahem Pradědu, kde je prameniště Střední Opavy. Vlevo u cesty si můžete před náročným sestupem odpočinout u Chaty Jiřího nedaleko skalisek na východním svahu Kamzičího vrchu. Lovecká chata však narozdíl od mapy nenese název Chata Jiřího, ale Silonka. Od lesní svozové cesty nedaleko pod chatou budete sestupovat po břehu Střední Opavy, divokého horského potoka s nesčetnými kaskádami, tekoucího mezi příkrými svahy Kamzičího vrchu zleva a Sokola zprava. Nedaleko osady Vidly se potok změní v řeku, spěchající přes Vidly k Vrbnu pod Pradědem. Od svých pramenů až do Videl překonaly vody Střední Opavy výšku 650 m, turisté jdoucí od Švýcárny výšku přibližně stejnou. Trasa Švýcárna - autobusová zastávka Vidly měří 5,5 km a odměnou za vykonanou námahu je krásná horská příroda na území klidu, v němž se má turista pohybovat jen po značených cestách.

*Za KČT Rýmařov
Hana Kašparová*

rozhovor

O misi v Iráku a ženách v uniformě

Od okamžiku, kdy se rozhořel konflikt v Iráku, směřují na Blízký Východ tisíce zahraničních vojáků, usilujících převzít kontrolu nad neklidnou zemí. Vedle Američanů a Britů putují do Iráku i jednotky dalších členů NATO, mezi nimi také Češi. S vědomím této účasti přesto proží-

vá většina české veřejnosti přítomnost českých vojáků v Iráku jako něco vzdáleného, či přímo odtazitého od běžné reality. S výjimkou těch, kterým do válkou postižené země odjíždějí blízcí či přátelé. Pro ty se stává irácký konflikt něčím zcela osobním.

Veronika Schenková (27) pochází z Rýmařova. Před třemi lety se odstěhovala na jižní Moravu a stala se vojačkou z povolání. Před půl rokem se vrátila z tříměsíční mise v Iráku. Všem, které zajímají její zkušenosti i život ženy v uniformě jako takový, nabízíme následující rozhovor.

Kdy a proč ses rozhodla pro vojenskou dráhu?

Před třemi lety jsem odešla z Rýmařova do Vyškova s vidinou lepších pracovních příležitostí. S prací to ale vypadalo i ve Vyškově stejně. Pak mi můj přítel voják navrhl, jestli nechci zkusit přijímací řízení do armády. Odjela jsem tedy do náborového střediska v Brně, kde jsem absolvovala psychotesty a zdravotní prohlídku. Zkoušku fyzické zdatnosti, ze které jsem měla největší obavy, jsem podstoupila ve Vyškově. Ve všem jsem uspěla a pak jen čekala, kdy mi poštou přijímací rozkaz k odvodu.

Jak vypadaly tvoje začátky a čím vším jsi musela projít, než ses stala tím, čím jsi dnes?

První tři týdny přijímače do náhradní vojenské služby jsme byli úplně izolovaní od světa. Seznamovali jsme se s výstrojí, vojenským vystupováním, s tím, jak se má voják chovat atd. Na závěr jsme museli podstoupit komplexní polní výcvik, což znamenalo dva dny a dvě noci v terénu. Bylo to v březnu, takže ještě ležel sníh. Vyzkoušeli jsme si střelbu, maskování nebo třeba boj s tanky. Dodneška si vybavuju, jak se plazím pod tank s imitací miny.

Po přijímači jsem složila vojenskou přísahu, což mimo jiné znamenalo, že můžu konečně jet na

návštěvu domů. Během dalších měsíců vojenské služby jsme se učili používat zbraně, ochranu proti chemickým zbraňím a samozřejmě jsme zdokonalovali fyziku. Po ukončení náhradní služby jsem přemýšlela co dál a rozhodla jsem se pro rotmistrovský kurz. Pak jsem nastoupila do Velké Hleďsebe u Mariánských Lázní, kde jsem strávila další tři měsíce. Poté jsem si konečně našla místo, a to v Prostějově, kde jsem dodnes. Pracuju jako střelec strážního družstva s hodností rotné.

Jak vypadá takový obyčejný den českého profesionálního vojáka, resp. vojačky?

Vstávám jako každý normální člověk a jdu do práce na sedmdou. Mám klasickou osmiho-

dinovou pracovní dobu. Na každý den je pro mě určen rozvrh. Ráno máme hodinu tělocviku,

kroměřížské nebo bechyňské posádky.

Českou armádu ovlivňuje i členství v NATO. Účastníme se mezinárodních operací. Z české armády je uznávána a využívána především polní nemocnice, protichemický prapor nebo kontingent vojenské policie. V rámci České republiky jsou činné hlavně záchranné prapory, které pomáhají při povodních a podobných katastrofách. Záchranáři se psy jezdí často do zemí zasažených zemětřesením.

Jaký je nyní přibližný poměr mužů a žen v české armádě? Jsou mezi nimi rozdíly co se týče náročnosti výcviku či konkrétních úkolů?

Přesný poměr neznám, ale tipuju tak dvacet žen na osmdesát mužů. Do přijímače se mnou nastupovalo osmdesát žen. Asi polovina z nich hned po náhradní vojenské službě nastoupila do zaměstňání. Byly mezi nimi dlouholeté kancelářské pracovnice, které po přechodu armády na plně profesionální musely povinně absolvovat vojenskou službu, nebo zdravotní sestry, které chtěly pracovat pro polní nemocnici. Poměr žen a mužů se v každém praporu liší. V bojových rotách nejsou prakticky žádné. U našeho průzkumného praporu je poměr zhruba 1:7, to jest asi 50 žen na 350 mužů.

Co se výcviku a úkolů týče, nároky jsou naprosto stejné. Nikdo na vás nebere ohledy jen proto,

jelikož dobrá fyzika je pro vojáka nutná. Pak se podle rozvrhu přesuneme do učeben nebo do terénu. Když mám službu, jsem na vstupní bráně kasáren prostějovské posádky. Jindy se jezdí na střelbu nebo na různá cvičení jednotek.

V současnosti má Česká republika už pouze profesionální armádu. Jak se podle tebe za těch několik let proměnila?

Rozhodně se neustále zlepšuje výbava armády. Na druhou stranu se zrušilo několik posádek, což mělo vliv i na civilní zaměstnance, kteří v kasárnách pracovali. Profesionálové ze zrušených posádek se stěhují do strategičtějších center, například k nám do Prostějova přešla část

že jste ženská. Chtěly jste jít do armády, tak musíte plnit všechno co ostatní. Každá z mých kolegů to samozřejmě snáší jinak. Mě osobně nedělá problémy zvládat to co mužští vojáci.

Jaké to je být ženou-vojačkou? Je to vůbec práce pro ženy? Plánuješ do budoucna třeba založit rodinu a myslíš si, že je to s vojenskou kariérou slučitelné?

Ženy, které nemají takovou fyzickou, se uplatní v kanceláři. Ty, které jsou na tom fyzicky dobře, mohou být stejně dobrým vojákem jako kterýkoliv muž. Mě baví být vojačkou, myslím, že jsem se v té práci našla. Faktem je, že do bojových jednotek ženy asi nepatří. Podmínky, ve kterých musí fungovat, jsou pro ženy příliš drsné.

Rodinu bych samozřejmě v budoucnu chtěla. Jsem názoru, že je to s povoláním vojáka úplně klidně slučitelné, dokonce znám řadu vojaček, které jsou zároveň matkami.

Jak se cítíš ty mezi tolika muži? A jak se na tebe dívají oni?

Já se cítím v mužském kolektivu dobře. Myslím, že je lepší než ženský kolektiv. S jedním vojáků vůči sobě mám vesměs dobré zkušenosti. Znam samozřejmě i pár případů, kdy se mužský kolega vyjádřil nebo zachoval šovinisticky. Někteří stále vnímají ženu jako rušivý element, který může rozvrátit kolektiv.

Změnila tě nějak uniforma?

Určitě ano. Myslím, že jsem především sebejistější než dřív. Když se mi něco nelíbí, nebojím se to říct. Dokážu líp hájit svoje zájmy.

Nedávno ses účastnila české mise v Iráku. Kdy a kde přesně to bylo, jak dlouho trvala a jaký

byl tvůj úkol?

V Iráku jsem strávila tři měsíce, od konce září do poloviny prosince 2005. Naše základna se jmenovala Al Shaibah a ležela jižně od města Basry. Působila jsem v rámci českého tábora, tzv. kempu, jako strážná, mimo jiné oficiálně první ženská strážná v rámci mise v Iráku. Hlíkali jsme okolí vyhrazeného sektoru před případným útokem zvenčí. **Proč ses rozhodla jet právě tam? Co tě na této válečné konfliktní zemi lákalo?**

Chtěla jsem nasbírat zkušenosti. Neměla jsem strach, spíš respekt, věděla jsem, že se může stát cokoliv. První náznak nebezpečí nás čekal už během přistání, když jsme museli zatáhnout okýnka v letadle, aby nebylo vidět světlo. Později jsme se dozvěděli, že na naše letadlo prav-

děpodobně někdo útočil střelbou. **Dostala ses během svého pobytu v Iráku nebo i jindy do nebezpečné situace, ve které šlo do slova o život?**

Během našeho pobytu na základně se nestalo nic. Byli jsme v relativním bezpečí. Kromě dovolené v Kuvajtu jsme základnu prakticky neopouštěli. Irák jako takový jsme vlastně ani neměli možnost blíže poznat. Nicméně

Každý z praporů byl určen pro jiný úkol, takže vybavenost se lišila v tomto ohledu značně. Američani byli přátelší, Britové o něco chladnější. Co se ale lišilo opravdu hodně, to byla kuchyně. Chodili jsme jíst do britské jídelny, kde vařili Indové, takže se v typicky britských jídelnách někdy objevovalo podezřele hodně kari. K Dánům jsme byli pozváni na oběd po Pochodu dánské královny, kterého jsme se účastnili. Jejich jídlo bylo dost jiné, zdravější a lehčí, a prozrazovalo odlišnost jejich kultury. Po těch každodenních vejcích, slanině a fazolích na snídani to byla docela příjemná změna.

Během tvého pobytu v Iráku na vaši základnu zavítal i ministr obrany Karel Kühnl. Jak na tebe zapůsobil - jako člověk, který rozumí své i vaší práci, nebo spíš jako úředník, který si pouze pro tuto příležitost oblékl uniformu?

Karel Kühnl přiletěl někdy v prosinci a strávil na základně dva dny. Zapůsobil na mě dobře, byl přátelský a bezprostřední, ptal se nás na naše zkušenosti a potřeby a snažil se získat informace o tom, jak se českým vojákům v Iráku žije a co by se dalo případně zlepšit.

Čím se zabýváš v současnosti? Máš v úmyslu se opět zapojit do nějaké zahraniční mise?

Teď jsem v Prostějově u své běžné práce. Chtěla bych se určitě ještě zahraniční mise zúčastnit, byla to docela dobrá zkušenost. Výhledově by se mohlo jednat o misi v Afghánistánu.

Máš nějaký plán do budoucna, tj. chceš v armádě zůstat a čeho v ní chceš dosáhnout?

V armádě rozhodně zůstat chci, tahle práce mě baví. Ráda bych jen časem změnila své zaměření. **Díky za rozhovor.**

ZN

Fota: archiv V. Schenkové

Studentský klub

Rýmařovský horizont a Studentský klub Střediska volného času vyhláší Literární a výtvarnou soutěž Marie Kodovské

V těchto kategoriích: ➤ **poezie** ➤ **próza** ➤ **ilustrace**

Po roční odmlce vyhlášíme nový ročník soutěže, která nese v názvu jméno naší slavné krajanek, naivní malířky a básníčky Marie Kodovské. Do soutěže se může přihlásit kdokoliv literárně či výtvarně činný bez ohledu na věk, společenské postavení, náboženské vyznání a politické přesvědčení. Soutěž začíná letošním lednem a potrvá až do konce srpna, kdy budou všechny příspěvky vyhod-

noceny. Na podzim bude ve Studentském klubu SVČ pro autory uspořádán tradiční literární večer spojený s výstavou a vyhlášením a oceněním vítězů.

Pište, veršujte, kreslete, malujte a fotografujte, vaši fantazii se meze nekladou. Soutěž není tematicky, žánrově ani teritoriálně vymezena (hranice rýmařovského regionu nejsou závazující). Zasílejte nám své básně, povíd-

ky, fejetony (nejlépe v elektronické podobě) i výtvarné počiny a fotografie, ty nejzajímavější budeme průběžně otiskovat. Každý příspěvek opatřete svým jménem a kontaktem.

Zasláním příspěvku do soutěže vyjadřují autoři souhlas s jeho případným otištěním na stránkách Rýmařovského horizontu. Nečitelné rukopisné literární práce budou ze soutěže vyřazeny. **ZN**

próza

Zdislav Wegner: Lásky až za hrob

Máma odešla. Otec, když s dcerkou po večerech sedával a předčítal jí pohádky, se díval na její vlasy, na tvář, pozoroval její ruce v klíně, křivku šjíje, pohyby rtů, přivírácí oči a chvění chrpí. Byla věrným obrazem své matky.

Když vycházela z domu se školní brašnou na zádech, když si hrála v zahradě se sousedovic dětmi, stál za záclonou a pozoroval každý její pohyb. Když ležla na hrušku a se smíchem kamarádům házela na hlavy zralé plody, vycházel ven, připravený, kdyby jí noha měla uklouznout. Ty chvíle, kdy se nacházela mimo dosah jeho rukou, byly pro něj nejtěžší. Stačilo, aby zaslala za roh, aby odběhla na louku nebo k potoku, a už pobíhal po okolí, hledal ji, vypytal se sousedů, i když to bylo jen pár minut, co tu ještě byla.

Vracela se rozesmátá, bezstarostná, ale on ji vítal se sraštělým obočím. Objímal ji, tiskl ji k sobě. Tu vážněla, utírala mu tváře prstíky a ptala se: „Tatínku, co ti je?“ A když nedostávala žádnou odpověď, tulila se k němu a konejšila ho. Ale nerozuměla mu. Nejdříve zapomněla maminčinu tvář, potom její hlas a nakonec si na ni nevzpomněla vůbec. Ne tak otec.

Když jí jednoho dne nenachystal do školy svačinu, tázavě na něj pohlédla. Neřekl nic. Ale uchopil její paži, když sama sáhla po nozi. „Nebude to třeba, posvačíme spolu,“ řekl tiše. Odložila brašnu do kouta. Sedl si s ní ke kuchyňskému stolu a začali se učit. Když chtěla vylézt na jablono, ukázal jí košík jablek, které pro ni sám natrhal. Posadili se spolu na terasu, on loupal ovoce, podával jí půlměsíčky z jablíček, jež předtím sám ochutnal. Samé nejsladší. Usmíval se na ni, a když se nasatili, vzal ji za ruku, hladil její vlasy a nakonec spolu šli na dlouhou procházku podél řeky Lučiny. Jindy chodili moc daleko, až k přehradě za velikým kopcem. Brali s sebou prut a otec ji učil dlouho a trpělivě, jak uvázat háček, jak připevnit splávek, jakou návnadu použít na okouna, jakou na kapra. A když něco chytili, tak to otec sám vykuchal a zbavil šupin. Opékali své úlovky na ohníčku, jedli k tomu chléb, který

o nědělech upekli, a každý pil to, co si přinesl. Domů se za takových večerů vraceli šťastni.

Otec ji uložil do postele, políbil ji na tvářičku, popřál dobrou noc, ale než vyšel, ještě jednou zkontroloval okno. Jen malý větráček nad ním mohl zůstat otevřený, takový se sítkou, že by jím neproklouzla ani myš. Nechal u ní rozsvícenou malou lampičku, ale i tu zhasil, když se na ni po půlnoci přišel podívat.

Poté, co se na sousedy několikrát osopil, přestali přicházet k plotu na kus řeči. Pošťák vzhavolo dopisy do schránky přemístěné na branku a pospíchal dál. Jen děti přelezly přes plot, zafukaly na okno a dožadovaly se, aby vyšla ven. Chtěla, ale když uviděla tátovu tvář, zavrtěla hlavičkou a nechala záclonu splynout na své místo. Ani v zahradě, ani v okně se už neukázala. Když při úklidu našel pod její postelí knížku, která nebyla z jejich knihovny, a lístek psaný cizí rukou, s holčičím povídáním a mnoha kvítečky a srdíčky, opravil všechny díry v plotě a na jeho hřeben napnul ostnatý drát. Na brance se objevil řetěz s těžkým zámekem. „Teď už bude pokoj,“ řekl jí večer nad pohádkami a ona si k němu přisedla blíž, hlavičku opřela o jeho rameno a odpověděla: „Ano, tatínku.“ Pak čekala na úsměv, a když ten rozjasnil jeho tvář, zavrněla jako kotě a svinula se do klubíčka. Spící ji odnesl do jejího pokojíčku. Jen jí zul bačkůrky, prikryl až po bradu a dlouho na ni hleděl. Jako by něco v její tváři hledal. Pak šel i on spát.

Onoho dne musel do města. Již den dříve pro ni připravil vše potřebné. Do pokojíčku přinesl snídaní, kočárek přivezl z chodby a sám v něm uložil do peřinek panenku. Ještě podřimovala, když jí vzal z ruky večer rozečtenou knížku, položil ji na noční stolek a přesvědčil se, zda je vše, jak má být. Na komodě ležel lístek s přáním dobrého jitra a s příslibem, že brzy bude zpět. Pak zavřel pokojík, otočil klíčem, přinesl ze sklepa lepicí pásku a pečlivě zalepil všechny škvírky. Stejně důkladně zavřel dveře domku, ještě jednou obešel plot a ujistil se, že v něm není žádná nová díra.

Otevřel a pak za sebou znovu zavřel na klíč visací zámek na brance. Ještě jednou pohlédl na dům i zahradu a vydal se na cestu.

Zůstal tam déle, než předpokládal. Slunce se pomalu sklánělo k obzoru, když mezi domky a zahradami pospíchal domů. Při otevírání branky málem nezlomil klíč. Nechal ji tak a běžel ke dveřím domku. I ty spíš rozrazil než otevřel a už byl u jejího pokoje. Zavolal na ni. Neozvala se. Probíral se svazkem klíčů, volal znovu a znovu, tloukl při tom loktem do dveří, ale až po chvíli si uvědomil, že ten klíč nechť ležet na prahu. Padl na kolena a v šeru krátkozrace zíral kolem sebe. Nepřestával vyslovovat její jméno, ale už to neznělo jako volání. Spíš škemrání o aspoň jeden hlásek.

Dveře se rozletěly a lepicí páska se roztrhla jako starý hadr. Jeden pás se odlepil a snesl se na podlahu. Ležela na postýlce oblečená, s vlasy spletenými do copánků. Usmívala se a v ruce měla panenku. Nežila. Když těch nemnoho smutečních hostů odešlo, pořád tam stál a pozoroval hrobníky, dvojčata, se stejnými břichy a zvykem pít vždy v jednu chvíli zteplá pivo. Díval se, jak mizí nejdříve bílé víko rakve, pak i květiny, a stál nehybně i potom, co dílo bylo dokončeno a každý z hrobníků ho na rozloženou poklepal po jiném rameni. Žmoulal v ruce klobouk a občas si přejel rukou po hlavě, jako by chtěl na lebec přidržet těch pár šedivých vlasů. Pak ruka prikryla oči. Celý se pláčem roztrásl.

Rozhlédl se. Nikde nikdo, jen dlouhé stíny večera a v korunách stromů pípání usínajících ptáků. Přistoupil ke vzrostlému keři opodál, chvíli si jej ze všech stran prohlížel. Uchopil do ruky jeden prut, pak druhý a třetí, všechny je lámal, až jich měl celou otep. Vrátil se ke hrobu a pak dlouho, dokud na to viděl, pracoval.

Když už na nebi zářily hvězdy, vyrovnal záda a napřímil se. Poodstoupil a pohlédl na své dílo. Kývl na souhlas, nasadil si klobouk a vydal se ke hřbitovní bráně.

Kolem hrobečku byl upleten pevný proutěný plot.

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Zrcadlo: Člověk je jen má představa. *Karel Čapek*

Pranostiky na měsíc srpen

- Srpen má nejkrásnější počasí v roce.
- Co srpen neuvaří, to už září nedosmaží.
- Srpen a únor - tepla a zimy úmor.
- V srpnu již nelze slunci mnoho věřit.
- I když ze strnišť občas fučí, horko nás přece jen mučí.
- Rosí-li v srpnu silně tráva, pěkné povětří se očekává.
- Když v srpnu moc hřímá, bude na sních bohatá zima.
- Když páli srpen, bude pálit i víno.
- Srpen z počátku-li hřeje, zima pak se dlouho sněhem skvěje.
- Moc hub srpnových - moc vánic sněhových.
- Nejsou-li v srpnu hříby, nebude v zimě sněhu.
- Vavřincův děšť - myší úroda. (10. srpna)
- Svatá Terezie zasazuje zimní okna. (15. srpna)
- Od svatého Bartoloměje slunce již tolik nehřeje. (24. srpna)

INFOSERVIS Střediska volného času Rýmařov - září 2006

Středisko volného času Rýmařov pořádá

Kurz tance a společenského chování

Pod vedením tanečního mistra PAVLA MĚRKY

Kurz začíná ve čtvrtek 14. 9. 2006, 18:00 - 21:00
13 lekcí a závěrečná kolona 15. 12. 2006, cena 650,- Kč
Ložáti absolventi (chlapci) 50,- Kč
Velký sál Střediska volného času Rýmařov

Přihlášky odevzdejte v SvČ Rýmařov
Kurz je nutně zaplatit nejpozději 16. 9. 2006
www.svcrymarov.cz

Známá i neznámá výročí

11. 8. 1941 zemř. **Antonín Hudeček**, malíř (nar. 14. 1. 1872) - 65. výr. úm.
14. 8. 1956 zemř. **Bertold Brecht**, německý spisovatel a režisér (nar. 10. 2. 1898) - 50. výročí úmrtí
15. 8. 1771 nar. **Walter Scott**, skotský prozaik (zemř. 21. 9. 1832) - 235. výročí narození
15. 8. 1951 zemř. **Jan Welzl**, cestovatel a polárník (nar. 15. 8. 1868) - 55. výročí úmrtí
16. 8. 1596 nar. **Fridrich Falcký**, český král (zemř. 29. 11. 1632) - 410. výročí narození
19. 8. 1936 zastřelen **Federico García Lorca**, španělský básník a dramatik (nar. 5. 6. 1896) - 70. výročí úmrtí
20. 8. 1796 nar. **Václav Babinský**, legendární loupežník (zemř. 1. 8. 1879) - 210. výročí narození
22. 8. 1891 zemř. **Jan Neruda**, spisovatel (nar. 9. 7. 1834) - 115. výr. úm.
23. 8. 1851 **Mezinárodní den vzpomínky na obchod s otroky a jeho zrušení** nar. **Alois Jirásek**, spisovatel (zemř. 12. 3. 1930) - 155. výročí narození
23. 8. 1981 zemř. **Jiřina Šejbalová**, herečka (nar. 17. 9. 1905) - 25. výr. úm.
26. 8. 1346 zemř. **Jan Lucemburský**, český král (nar. 10. 8. 1296) - 660. výročí úmrtí
27. 8. 1871 nar. **Theodore Dreiser**, americký prozaik a žurnalista (zemř. 28. 12. 1945) - 135. výročí narození
31. 8. 1941 zemř. **Marina Cvetajevová**, ruská spisovatelka (nar. 8. 10. 1892) - 65. výročí úmrtí
1. 9. 1941 zemř. **Jiří Orten** (vl. jm. J. Ohrenstein), spisovatel (nar. 30. 8. 1919) - 65. výročí úmrtí
4. 9. 1791 nar. **Jan Svatopluk Presl**, botanik, spoluvůdce české přírodovědecké terminologie (zemř. 6. 4. 1849) - 215. výročí narození
5. 9. 1876 nar. **Antonín Benjamín Svojsík**, český pedagog a zakladatel skautingu (zemř. 17. 9. 1938) - 130. výročí narození
5. 9. 1946 nar. **Jindřich Štreit**, fotograf - 60. výročí narození
6. 9. 1791 **Leopold II.** korunován v Praze na českého krále - 215. výročí světové premiéry opery **W. A. Mozarta Titus** v Praze - 215. výr.
6. 9. 1791 nar. **Jarmila Glazarová**, spisovatelka (zemř. 20. 2. 1977) - 105. výročí narození
8. 9. **Mezinárodní den gramotnosti, slaví se od roku 1966**
8. a 9. 9. **Dny evropského dědictví (2. víkend v září), v ČR se slaví od roku 1991 z podnětu Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, součástí jsou dny otevřených dveří památek**
8. 9. 1841 nar. **Antonín Dvořák**, skladatel (zemř. 1. 5. 1904) - 165. výr. nar.
8. 9. 1921 zemř. **Jan Janský**, lékař, objevitel čtyř krevních skupin (nar. 3. 4. 1873) - 85. výročí úmrtí
9. 9. 1901 zemř. **Henri-Marie-Raymond de Toulouse-Lautrec**, francouzský malíř a grafik (nar. 24. 11. 1864) - 105. výročí úmrtí
14. 9. 1321 zemř. **Dante Alighieri**, italský básník (nar. v květnu 1265) - 685. výročí úmrtí
14. 9. 1886 nar. **Jan Masaryk**, politik (zemř. 10. 3. 1948) - 120. výr. nar.

Městská knihovna

Program výstav: srpen

Putovní výstava soutěžních prací

O nejhezčí krajský obal na knihu Hanse Christiana Andersena

září

Baroko (Výstava prací z projektu ZUŠ Rýmařov)

Městská knihovna a Městské muzeum Rýmařov

zvou v úterý 5. září 17.00 do knihovny na besedu s Mgr. Jiřím Karlem

Hry a hraní v Rýmařově a ve středověku vůbec

(hry hazardní, společenské, dětské a hračky či sportovní prostředky a jejich přetrvávání do dnešních či nedávných dob)

Výměnný bazar knih

Máte doma přečtenou nebo nepotřebnou knihu, které se chcete zbavit? Žádná kniha nepatří do sběru - může sloužit dalším zá-

jemeům. Za tímto účelem pořádá Městská knihovna Rýmařov výměnný bazar knih. Přineste nepotřebnou knihu a vyměňte ji za

jinou. Bazar trvá až do konce srpna. Veškeré transakce budou probíhat zcela zdarma.
Hana Pavlásková

Půjčovní doba o prázdninách

od 10. 7. 2006 do 31. 8. 2006

PO 9 - 16 hod., ÚT 9 - 16 hod., ST zavřeno, ČT 9 - 16 hod., PÁ 9 - 16 hod., SO zavřeno

Vedení MěK Rýmařov

Společenská kronika

Narodili se noví občáni

Vojtěch Bravenec	Malá Štáhlé
Elen Habartová	Rýmařov
Pavla Konečná	Stará Ves
Patrik Marcinák	Rýmařov
František Moják	Jamartice
Filip Pindák	Stará Ves
Filip Stolarik	Rýmařov
David Tylšar	Jamartice
Ema Žáková	Rýmařov
Tomáš Rakita	Janovice
Jakub Pernica	Rýmařov

Rozloučili jsme se

Zdeněk Macháček - Rýmařov	1946
Rudolf Ziegler - Rýmařov	1911
Jordanis Amanatidis - Horní Město	1937
Jan Coufal - Rýmařov	1941
Pavel Matysík - Skály	1957
Koloman Pomothy - Skály	1935
Markéta Lukešová - Dolní Moravice	1925
Václav Jirásek - Rýmařov	1945
Pavel Bednár - Rýmařov	1953
Pavčina Chromá - Jiříkov	1927
Karel Daněk - Rýmařov	1941

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Marie Meitnerová - Rýmařov	80 let
Anna Lysáčková - Rýmařov	80 let
Ferdinand Štěpek - Rýmařov	80 let
Božena Geroltová - Rýmařov	81 let
Marie Rajnohová - Rýmařov	81 let
Anna Hladíková - Rýmařov	85 let
Josef Vymazal - Rýmařov	86 let
Anna Klimešová - Janovice	87 let
Jindřiška Pospíšilová - Rýmařov	89 let
Karel Hanuš - Rýmařov	80 let
Hedvika Štěpaníková - Rýmařov	83 let
Jan Rezák - Rýmařov	86 let
Josef Vymazal - Rýmařov	86 let
Marie Štěpějková - Rýmařov	86 let
Ludmila Koňáfková - Rýmařov	88 let

Matrika MěÚ Rýmařov

Blahopřání

V těchto dnech se dožívá krásných 80. narozenin naše manželka, maminka a babička, paní Ludmila Vánská z Rýmařova. Za všechno hezké jí ze srdce děkujeme a přejeme jí vše nejlepší a hodně štěstí a zdraví do dalších let.

Zdeněk, Irenka, Tomáš a Fanoš

Městské muzeum a Galerie Octopus

5. 8. - 3. 9. 2006 Miroslav Šnajdr - obrazy

Galerie Octopus nabízí výstavu děl Miroslava Šnajdra st.

Nová výstava v rýmařovském muzeu, která byla zahájena slavnostní vernisáží v sobotu 5. srpna, potěší především příznivce abstraktního umění. Galerie Octopus představuje rozsáhlý výběr z prací olomouckého malíře a kreslíře Miroslava Šnajdra st.

Miroslav Šnajdr st. pochází z rodiny, v níž se umělecké nadání dědí z generace na generaci. Jeho otec byl známým malířem a výtvarníkem, se věnují také jeho dva synové. Miroslav Šnajdr st. se navíc kromě výtvarné tvorby věnuje hudbě. Vztah k ní u něj zpočátku dokonce převažoval, v letech 1952 -

1956 vystudoval Vojenskou hudební školu v Liberci a posléze, v letech 1962 - 1967, Státní konzervatoř v Brně, obor lesní roh. Celých čtyřicet let působil jako hornista v Moravské filharmonii Olomouc.

V Rýmařově se však Miroslav Šnajdr st. představil jako výtvarník. Stejně jako období jeho tvorby spadá do šedesátých let, doby odvážných experimentů v umění obecně. V letech 1963 - 1965 byl členem olomoucké skupiny Ohnisko a od roku 1965 se rovněž začal účastnit kolektivních výstav

u nás i v zahraničí, např. ve Španělsku, Polsku, Německu, Francii, ale i v zámoří. Samostatně vystavuje od roku 1967. Jeho práce jsou zastoupeny v soukromých sbírkách i v celé řadě galerií, včetně Národní galerie v Praze, Moravské galerie v Brně či Staatliche Kunstsammlungen v Drážďanech. Od počátku 90. let je Miroslav Šnajdr st. členem TT klubu výtvarných umělců a teoretiků v Brně, dále Spolku olomouckých výtvarníků a Umělecké besedy.

S charakterem Šnajdrovy tvorby i s jejím vývojem od počátku v 60. letech až po současnost seznámil účastníky vernisáže odborník na moderní umění, teoretik Jiří Valoch. Jeho výklad mohl posky-

Miroslav Šnajdr st. v rýmařovské galerii vystavuje především rozměrná plátna z posledních let na téma čtyř ročních dob. Typickými znaky jeho prací jsou průnik malby a kresby, výrazná barevnost, která dle slov samotného autora čerpá podněty z přírody, a také patrná rytmičnost kompozice, vycházející z hudebně-výtvarného založení tvůrce (ostatně čtvero ročních období rovněž patří mezi oblíbené hudební náměty).

Kromě obrazů inspirovaných přírodním koloběhem Miroslav Šnajdr st. nabízí rýmařovskému publiku i několik svých zajímavých parafrází, mezi nimiž vyniká parafráze slavného obrazu Gustava Klimta *Bukový les*. ZN

Změna návštěvní doby muzea

zavřeno v lednu a všechna pondělí

ČERVENEC - ZÁŘÍ

ÚT- PÁ ..... 9.00 - 12.00 .. 13.00 - 19.00

SO ..... 9.00 - 12.00 .. 13.00 - 17.00

NE a svátky ... 13.00 - 17.00

ÚNOR - ČERVEN ŘÍJEN - KVĚTEN

ÚT - PÁ ..... 9.00 - 12.00 .. 13.00 - 18.00

SO ..... 9.00 - 12.00 .. 13.00 - 17.00

NE a svátky .. 13.00 - 17.00

Z historie

Slzy zemí Koruny království českého

Čtvrtého srpna 2006, patrně o polednách, uplynulo 700 let od události, která zděsila Evropu a uvrhla české království, jednu ze středověkých velmocí, na čtyři roky do zmatků a na okraj zániku. Dodnes ji pociťujeme jako nesmírně bolestivou. Vraťme se však o sedm staletí zpět.

Je srpen 1300 a skvělý Václav II. (*1271), syn Přemysla Otakara II., je korunován v starobylém Hnězdně na polského krále. 26. 5. 1303 si bere za ženu Elišku Rejčku, dceru zavražděného Piastovce Přemysla Pohrobka. 27. 8. 1301 slavnostně vkládají ve Stoličném Bělehradu dvanáctiletému českému a polskému královi a budoucímu českému králi Václavu III. (*6. 10. 1289) na hlavu korunu svatoštěpánskou, osířelou po Arpádovcích. S titulem a mocí přijímá král jméno Ladislav V. Nepřichází jako cizí, neboť i v jeho žilách koluje temperamentní arpádovská krev.

Trvá pouhé dva roky a Václav II. táhne na pomoc synu, když převaha maďarské šlechty podněcovaná velmožem Matúšem Čákem Trenčianským od zvoleného panovníka odpadá a o vládu usiluje již dříve protikandidát zemřelého Ondřeje III., neapolský anjouovec Karel Robert. Královského prince a krále Uher Václava zachránil otec pro český a polský trůn.

Růst moci Václava II. se stává trnem v oku římského krále Albrechta Habsburského. Papež Bonifác III. sice žádné výhrady proti zbožnému českému králi nemá, ale připojuje se též, aby získal spouce proti králi Francie Filipu Sličnému. Albrechtův vpád ke Kutné Hoře, české stříbrné pokladnici, však končí na konci října 1304 naprostým fiaskem. Než dojde ke střetnutí, vojsko útočníka se dává na útěk. Nejasná situace, zadlužení českého krále, tlak šlechty, která se snaží využít složité doby, a ambice sousedních států si žádají složitá řešení a užití všech fines tehdejší diplomacie. Než však může král vše ukončit, přichází další tragédie.

21. června 1305 umírá na souchoťiny český a polský král Václav II. teprve čtyřiatřicetiletý. Co vše ještě mohl dokázat. Šestnáctiletý sirotek, královi

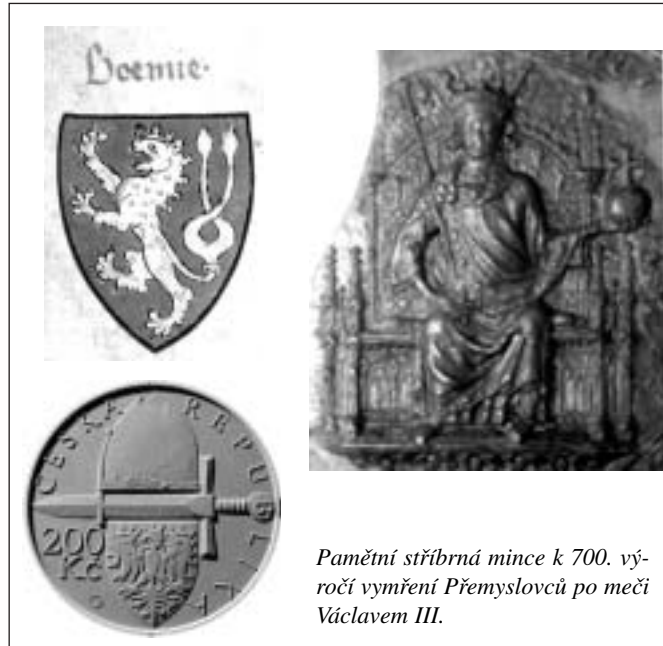
český, král polský a již jen nominální uherský, se zprvu nezdá tím pravým, říkají současníci. Nevyhnaný chlapec neunesl lesk postavení a víc než posláni se prý věnuje zdravý i pohledný mladík nočním pitkám s urozenými přáteli a údajně nerozvážně hýří nesplnitelnými sliby i dary. Kronikáři sice poněkud nad-

že česko-polská unie byla snem mnoha generací obou národů a zvažovala se ještě za druhé světové války. Ale k věci. Snad s mírným pochopením lze vyčítat králi, že mladická prchlivost neumí v napjaté situaci taktičtěji urovnat poměry též s lavírující domácí šlechtou nebo aspoň načas utajit riskantní plány. Pa-

nie slavných Přemyslovců se hrouť s výkřikem na studenou dlažbu. Konec nadějím. Přibíhají lidé krále. Vrhají se na postavu, která třímá zakrvácenou dýku. Je to vrah, nebo jen svědek hrůzné události? Vrhají se na něj ... Bijí a bodají, sekají a znovu bijí v nezměrné zuřivosti a zoufalství. Neznámý se nebrání, padá. Strašlivě zohavené tělo nedovoluje rozpoznat další oběť. Záměr, zlá náhoda či zkratové jednání? Kdo ví!

Nelze rekonstruovat, kdo stál či co bylo za tragédií. Kronikáři se liší podle toho, na koho chtěli jejich autoři asi záměrně vrhnout podezření či kterého ze svých mecenášů naopak chtěli utajit. Qui bono - komu k prospěchu, zeptal by se soudce. Václav Štěpán, jeden z nejvýznamnějších moravistů dneška, se po několika k smutné události vrací, nabízí celou škálu možností a shrnuje léta bádání celé historické obce.

Nejmenovaného Durynka, vraha podle Dalimila, či Durynka Konráda z Muhlova, jinak Konráda z Botensteina, podle Petra Žitavského, si můžeme škrtnout hned. Každý český moderní historik ví, že si onen „zmasakrovaný“ poklidně žil na svých statcích ještě léta po události v době, kdy johanita, řečený Dalimil, kroniku psal. Snad jen naprostý ignorant by na uvedené teorii nadále trval i dnes. Nemohli to být ani další Durynkové, Konrád z Erfurtu či opat Ota Duryňský, zbraslavští cisterciáci. Zvláště opat nejvíce ovlivnil obrat Václava III. na cestu dobré vlády, jejich nařčení mají dnešní badatelé za krajně nespravedlivé. Albrecht Rakouský? S ním se Václav vyrovnal. Pravda, využil Václavovu smrt a prosadil na český trůn syna Rudolfa, ale jednal, jak bylo běžným zvykem. Není nespíše iniciátorem události. Jaký by měl ze smrti mladíka na českém trůně prospěch Karel Robert z Anjou, vždyť se uherských ambicí vzdal? S Matúšem Čákem je to jiná, 1305 bránil Václavovu spojenci Otu Bavorskému v převzetí moci v Uhrách, neboť ji usurpoval sám, a stál i za Václavovým vyhnáním. Jistě se cítil ohrožen. A Ladislav Lokýtek? Vždyť vá-

Pamětní stříbrná mince k 700. výročí vyměnění Přemyslovců po meči Václavem III.

sazují, ale změnit se Václav rozhodně musí. Historici se shodují s kronikáři, že jeho přeměna byla obdivuhodná, a někdy ji přičítají i nečekanému sňatku s velmi půvabnou, leč nikoli bohatou ani vlivnou Violou Těšínskou. Nejspíše díky otcovým rádcům se obou trůnů ujímá jako zralý panovník, který se může zařadit ke svým velkým královským předkům.

První kroky vedou k uklidnění situace a lze je nazvat neobyčejně realistickými, cílevědomými a prozíravými. Albrechtovo nepřátelství násobené ostudným rozuzlením jeho českého tažení 1304 eliminuje odstoupením sporného Chebska a nároků na Míšeňsko. Rozumě se vzdává beztak iluzorních nároků na uherský trůn. Získává hlubokou oddanost a významné spojenectví Oty Bavorského, dalšího pretendentu uherského dědictví.

Na jaře 1306 dobývá Krakov tuhou Václavův sok Ladislav Lokýtek (1260 - 1333). Ostatní rivalové jsou nyní spojenci a král má volné ruce k urovnání věcí v Polsku. Snad jen podotknout,

novník otevřeně, unáhleně a jistě i naivně vyhrožuje vymáháním podezřele nabytých statků a začíná zakládat opěrné body zřetelně namířené proti velkým šlechtickým držávám zvláště na Moravě. Předčasně prozrazuje, co může očekávat nestálá a nejednotná aristokracie, jež se od ostatních obyvatel království příliš neliší, až skončí polská kampaň. Šlechtu irituje i spoječtivism s městy a církví.

Následek na sebe nenechává čekat. V červenci 1306 připravil Václav III. válečnou výpravu do Polska, uklidnil sousední protivníky, ... bohužel nikoli vlastní předáky. Přesunuje se přes Brno do Olomouce. Doráží větší část české výpravy a čeká se jen na moravské síly. Není zcela jasné, jak se vše dál odehrálo, a nevíme nic ani o aktech. Zdá se, že kolem horkého poledne 4. srpna 1306 bere mladý vojevůdce uaven vedrem za vděk chladnou síni děkanského paláce. Krátce se prospí. Pak snad opustí lože a vychází na chodbu ... z temného zákoutí blýskne dýka. Jen tři rány ... Poslední z královské li-

lečná operace mířila přímo proti němu.

Zahraniční vliv na vraždu nelze zcela podcenit, přesto poučená moderní věda hledá v českých řadách. Opozice sousedních států měla dostatek sil i čáku na možné vítězství, narodil od nejednotné domácí šlechty, jejíž možnosti byly omezené a problémy na spadnutí. Mohlo ji zastavit snad jen obvinění z královraždy, jež se považovala za větší zločin než vražda otce. I zde odmítněme nejprve Rožmberky, kteří se mohli mstít za smrt Závíše z Falkenštejna pod Hlu-

bokou jen autoru exekuce vévodovi Mikuláši Opavskému, levo-bočku Přemysla Otakara II. Liché je též podezření na Jindřicha z Lipé. Rozhodně jsou však podezřelí znejistěli moravští Šternberkové, navíc příbuzní Čákovi, i čeští Hrutovici, včetně řady pánů, z nichž se každý cítil právem ohrožen na majetku i životě. Bavor ze Strakonice, Vilém Zajíc z Valdeka, Mikuláš Opavský, spojenec Lokýtky poté, co mu Václav II. odebral úřad nejvyššího hejtmana v Polsku, a mohli bychom pokračovat dál. Lze jen shrnout, že po zvážení všech

dosud známých okolností podezírají všichni renomovaní badatelé dneška z královraždy některou spikleneckou skupinu domácí české či moravské šlechty, možná ve srozumění s Ladislavem Lokýtkem či Matúšem Čákem. Přestože se již podařilo značně zmenšit okruh podezřelých, určení jednoznačného původce národní tragédie z léta 1306 je a patrně zůstane navždy nevyřešeno. Ztráta vynikajícího rodu je pro zemi dodnes zoufale nevratným tragickým bodem českých dějin, ale země nakonec nebezpečné interregnum přestála

a prožila svůj další vrchol díky vynikajícím potomkům velkého evropského diplomata a bojovného krále Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny. Závěrem ještě dodat, že krátká Václavova vláda, jež nevyvrcholila korunovaci, ať se jakkoli zapísala do povědomí národa, způsobila, že se staletí nepočítal její hlavní protagonist do řady českých králů, takže Václav, syn Karla IV., býval ještě psán Wencezlaus tertius, tedy třetí, a až do své smrti netušil, že jej pojmenujeme Václavem IV.

Mgr. Jiří Karel

Poděkování

Chtěla bych Vám, pane Mgr. Jiří Karle, jménem svým i svých přátel velmi poděkovat za rubriku o historii. Vaše články byly vždy poučné a zajímavé.
Zdraví Vás čtenářka Olga Štípková z Aše

PROGRAM KINOA

sobota 12. srpna

19.30

Prime

Komedie (USA 2005)

Fotografka Rafi řeší po rozvodu svoje zklamání z mužů se zkušenou terapeutkou Lisou. Ta jí poradí, aby si našla takového muže, který jí zase vrátí chuť do života. Rafi se seznámí s okouzlujícím o 14 let mladším mužem. Při terapiích září štěstím a při popisování svého vztahu zabíhá do největších intimností. Lisa je spokojená, ale jen do okamžiku, než zjistí, že oním skvělým milencem je její syn... V hl. rolích U. Thurman, M. Streep. *Přístupný od 15 let*

sobota 19. srpna

19.30

Tristan a Isolda

Romantické drama (Anglie/USA 2005)

Tristan byl královským synem, a i když brzy osiřel, dostalo se mu rytířského vychování. Usadil se na dvoře svého strýce Marca, kterému oddaně sloužil. Marco se rozhodl oženit s krásnou Isoldou, ale nápoj lásky připravený pro novomanžele vypijí náhodou právě Tristan a Isolda. Isolda se stane Marcovou ženou, avšak milenci se tajně schází a jsou přistiženi.... *Přístupný od 15 let*

sobota 26. srpna

19.30

Zkrocená hora

Drama (USA 2005)

Milostný příběh dvou mladých mužů, rančera a kovboje, kteří se poznali v létě roku 1963 a stali se přáteli na celý život. Prožili mnoho radostí

i tragédií, díky kterým poznali slabost a sílu lásky. Ačkoliv se oba časem oženili, zjišťují, že jejich city ani čas neoslabil. *Přístupný od 15 let*

sobota 2. září

19.30

Tráva

Komedie (USA/Německo 2006)

Prohulená parodie legendárního osvětového filmu z roku 1936 proti užívání marihuany, „která hodnou americkou mládež strhává do pekelných hlubin sexuálního šílenství“... *Přístupný od 12 let*

sobota 9. září

19.30

Šifra mistra Leonarda

Drama (USA 2006)

Zavražděný správce Louvru zanechal za sebou spoustu mystických stop a symbolů, na jejichž základě začnou zasvěcení odkrývat sérii ohromujících tajemství, která mohou otlást samotnou podstatou lidského bytí... Hrají: T. Hanks, A. Tautou, J. Reno. *Přístupný od 12 let*

sobota 15. září

19.30

Producenti

Komediální muzikál (USA 2005)

Film ze světa divadelních producentů o bezchybném plánu jak zpronevéřit spoustu peněz. Stačí najít nejhorsí hru všech dob a vyprodukovat totální propadák. Problém nastane, když se propadák dostane kladné odezvy u obecnstva... Hrají: M. Broderick, U. Thurman ... *Přístupný od 12 let*

Servis služeb

AQUACENTRUM RÝMAŘOV

na Jesenické ulici
od 31. 7. do 31. 8. 2006 Aquacentrum uzavřeno

Krytý bazén v Břidličné

DO ODVOLÁNÍ JE KRYTÝ BAZÉN ZCELA UZAVŘEN
Z DŮVODU ROZSÁHLÉ REKONSTRUKCE

TENISOVÝ KURT JANOVICE

Hotel U Zámku v Janovicích zve na tenisové souboje
Provoz na kurtech každý den od 8.00 - 20.00
Rezervace na tel.: 777 696 888 nebo 554 283 042
nebo na recepci hotelu U Zámku

NABÍDKA ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ SVČ PRO ŠKOLNÍ ROK 2006/2007

název	vedoucí	věk	den konání	hodina	místo	den zahájení	zápisné na rok
Zájemové kroužky pro děti a mládež							
Tělovýchova a turistika H. Tesařová							
Střelecký	H. Tesařová	od 2. tř	PO	12.30 - 14.30	SVČ ms	18.9.	250,-
Stolní tenis	J. Vosyka	od 1. tř	PO	17.00 - 18.00	SVČ ms	18.9.	250,-
Stolní tenis	B. Rektořík	od 3. tř	PO, ČT	18.00 - 19.00 17.30 - 19.00	SVČ ms	18.9.	350,-
Orientální tanec	D. Gajdošová	3. - 7. tř	ÚT	14.00 - 16.00	SVČ ms	19.9.	300,-
Orientální tanec	D. Gajdošová	od 8. tř. - dorost	ÚT	16.00 - 17.30	SVČ ms	19.9.	300,-
Kondiční cvičení	H. Tesařová	od 8. tř + dorost	ÚT, ČT	14.00 - 15.00 15.00 - 16.00	SVČ	19.9.	300,-
Kulturstika	J. Jablončík	dorost	PO, ST	17.30 - 19.30	SVČ	18.9.	500,-
Sebeobrana	R. Gilg	od 10 let	ČT	16.30 - 18.00	SVČ vs	21.9.	300,- pol
Šachový	M. Slovák	od 1. tř	PÁ	15.00 - 17.00	SVČ	22.9.	250,-
Basketbal	M. Sedláček		Čt				
Program pro dojíždějící děti A. Matějová							
Klub pro děti	A. Matějová		PO - PÁ	12.30 - 15.00	SVČ		100,-
Estetika a společenské vědy E. Kudláková							
Keramika st.	E. Kudláková	7. - SŠ	PO	14.30 - 16.30	SVČ	11. 9.	400,- polol.
Keramika st.	E. Kudláková	15. - SŠ	ÚT	15.30 - 17.30	SVČ	12. 9.	400,- polol.
Keramika 3.	E. Kudláková	1. - 3. tř.	ST	14.00 - 15.15	SVČ	13.9.	400,- polol.
Keramika 1.	E. Kudláková	4. - 6. tř.	ÚT	14.00 - 15.30	SVČ	12. 9.	400,- polol.
Keramika 2.	E. Kudláková	4. - 6. tř.	ČT	14.00 - 15.30	SVČ	14. 9.	400,- polol.
Taneční modeling	Š. Janošák		ČT	15.30 - 17.30	SVČ	14. 9.	300,-
Předtaneční	L. Sobek, V. Kainzová	9. tř.	Pá	18.00 - 20.00	SVČ	6. 10.	300,-
Taneční kurz	P. Měrka	SŠ	ČT	18.00 - 21.00	SVČ	14. 9.	650,-
Výtvarný	E. Lakomá		ČT	14.00 - 15.15	SVČ	21. 9.	300,- polol.
Program pro OU, SOU, SŠ J. Příkryl							
Studentský klub	J. Příkryl	mládež	PO - PÁ	15.00 - 20.00	SVČ		350,-
Technika a přírodověda P. Čechová							
Informatika	J. Vala	3. - 5. tř.	ÚT	13.30 - 15.30	SVČ	19.9.	350,-
Počítačové hry	J. Vala	od 3. tř.	ČT	13.30 - 15.00	SVČ	21.9.	350,-
Rybářský	p. Zatecký	od 3. tř.	PO	15.30 - 17.00	SVČ	18.9.	250,-
Taneční skupina Freeze Dance (HIP HOP)							
Freeze Dance (HIP HOP)	P. Čechová	11 - 18 let	ÚT, ČT	16.00 - 18.00 15.00 - 16.30	SVČ vs	19.9.	300,-
Freeze Dance KIDS (HIP HOP)	P. Čechová	6 - 10 let	PO, ST	14.00 - 15.30	SVČ ms	18.9.	300,-
Freeze Dance BABY (HIP HOP)	P. Čechová	4 - 5 let	ČT	14.00 - 15.00	SVČ ms	21.9.	300,-
Break Dance	P. Danko	od 13 let	PÁ	15.00 - 17.00	SVČ vs	22.9.	300,-
Electric Boogie	M. Sedláček	13 - 18 let	ST, PÁ	17.30 - 19.30	SVČ ms, SVČ	20.9.	300,-
Zájemové kroužky pro dospělé							
Estetika a společenské vědy E. Kudláková							
Keramika dosp.	E. Kudláková	dospělí	ÚT	17.00 - 21.00	SVČ	12. 9.	600,- polol.
Paličkování	J. Janků	dospělí	ST	10.00 - 12.00	SVČ	13. 9.	50,-
Taneční dosp.	Sobek, Keinzová	dospělí	PÁ	20.30 - 22.30	SVČ	6. 10.	300,-
Tělovýchova a turistika H. Tesařová							
Orientální tanec - začáteč.	K. Zhánelová	ženy, dorost.	ST	19.15 - 20.30	SVČ	20. 9.	500,- / 300,- dorost pol.
Orientální tanec - pokroč.	D. Gajdošová	ženy, dorost.	ST	18.00 - 19.15	SVČ	20. 9.	500,- / 300,- dorost pol.
Sebeobrana	R. Gilg		ČT, PÁ	16.30 - 19.30 19.30 - 21.00	SVČ	21. 9.	500,- pol.
Jóga	A. Velecká		ÚT	17.30 - 19.30	SVČ	19. 9.	400,-
Kalantika a kond.cvičení	H. Tesařová	dorostenky, ženy	ÚT, ČT	17.30 - 18.30	SVČ	19. 9.	500,-
Kalantika a kond.cvičení	H. Tesařová	dorostenky, ženy	ÚT, ČT	18.30 - 19.30	SVČ	19. 9.	500,-
Stolní tenis	B. Rektořík		PO, ČT	19.30 - 22.00	SVČ		400,-
Šachový	M. Slovák	dospělí	PÁ	17.00 - 20.00	SVČ	22. 9.	400,-
Klub kondič. cvičení		dospělí	PO - PÁ		SVČ		400,- / 550,- čtvrtletí
Technika a přírodověda P. Čechová							
Informatika pro seniory	J. Vala	dospělí	ÚT	10.00 - 11.30	SVČ	19.9.	400,-
Informatika pro dospělé	J. Vala	dospělí	ÚT	17.30 - 19.00	SVČ	19.9.	400,-

Organizace a spolky

Ve Stránském se střílelo ku ptáku

Obecně prospěšná společnost Sovinecko zorganizovala na druhý červencový víkend (8. - 9. 7.) již pátý ročník středověkých her a soutěží Střelby ku ptáku. Na tuto atraktivní podívanou zavítalo více jak padesát návštěvníků, třiatřicet z nich si vyzkoušelo umění ovládat středověkou kuši nebo luk. Mezi soutěžícími byli i slovenští lukostřelci. Soutěžící absolvovali čtyři disciplíny - střelbu na pevný terč, stráneckou padesátku, loveckou stezku a jako novou disciplínu střelbu na vlčí smečku.

V první disciplíně stříleli soutěžící na pevný terč vzdálený 20 metrů. Postupně se terč o metr posouvá až na konečnou vzdálenost

30 metrů. Z rozstřelu vzejdou tři nejlepší, kteří zahajují *střelbu ku ptáku*. Jedná se v podstatě o to, že každý má jednu ránu a střílí na terč makety kohouta, kachny apod. První, kdo zasáhne, stává se králem střelců pro daný rok.

Druhá disciplína spočívá ve střelbě na terč ve tvaru mandle vzdálený 50 metrů. Soutěží spolu dvojice a hodnotí se bodově zásahy v jednotlivých terčích.

Třetí disciplínou je lovecká stezka. Lukostřelci procházejí lesem a prokazují zdatnost při střelbě na různé umístěné terče, jež představují zvěř. Počet vystřelených šípů a zásahů vyhodnocují rozhodčí a počet získaných zásahů zname-

ná patřičný počet bodů.

Poslední disciplínou, která je v soutěži novinkou, je střelba na vlčí smečku. Maketa jelena uprostřed a kolem něj makety vlků znamenají jediné, zasáhnout šípy co největší počet vlků, nikoliv však jelena, to by pro střelce znamenalo trestné body.

Údolí Stránského se proměnilo ve středověkou osadu, přihlížející by zde nenašel jediné hodinky na ruce. Jednotlivé skupiny soutěžících měly své korouhve. Atmosféra jak má být. Luky nebo kuše, ačkoliv byly vyrobeny z moderních materiálů, měly patinu, záměrné maskování a rukodělné zpracování, jež nesly ryzí znaky středově-

ku. Dokonce i nádoby na vodu a potraviny byly hliněné, přebytky středověkých lovců plátěné a oděv byl ušit z dostupných materiálů používaných v dávné době.

Dostřel používaných zbraní byl v průměru asi 150 metrů, ostří šípů z oceli, jen těžitv prozrazovaly, že se nejedná o střívka a šluchy z jelena, ale o speciální kožené tkaničky do bot, pro které majitelé luků a kuší museli vyjet do vzdálené Bratislavy.

Pořadatelé přislíbili, že od příštího roku budou všechny akce, které se budou konat pod hlavičkou Obecně prospěšné společnosti Sovinecko, veřejně přístupné.

JiKo

Foto: archiv P. Schäfera

Pozvánka na akci

Sovinecko, o. p. s.,
ve spolupráci s Muzeem břidlice
v Budišově nad Budišovkou

pořádá

26. srpna 2006 od 10 hodin

Šířování ve Stránském

(v klubovně společnosti a přilehlém areálu)

Na programu:

Miloš Pírek z Budišova n./Budišovkou	- ukázky ručního opracování břidlice
Richard Tomandl z Budišova n./Budišovkou	- dekorativní a umělecké zpracování břidlice
Květoslav Huřa z Podlesí	- rytiny v břidlici
Ivan Sajkala z Bruntálu	- leštění minerálů, výroba brousků
Petr Schäfer ze Stránského	- malba na břidlici
Ing. Jaroslav Kočandrle, CSc., z Rýmařova (od 18 hod.)	- přednáška o historii těžby a zpracování břidlice - promítání filmu „Břidlicové doly v Nížkém Jeseníku“

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

Akce společnosti Sovinecko, o. p. s., podporuje strategický partner PÁTÁ STAVEBNÍ CZ, a. s.

Zpravodajství města Břidličné

Kalfest 2006

V pátek 8. srpna se v Břidličné, v areálu střelnice, uskutečnil 4. ročník festivalu folk a country hudby s názvem Kalfest 2006. Všichni účastníci festivalu přijeli s mimořádným obsazením a potvrdili kvalitu zúčastněných kapel a výborných muzikantů. Zasvěceným zcela jistě něco řeknou jména Hubertus, Kentaur, Zlomeňáci, Reservé, Jiří Míža, Kelt Grass Band, Staří kamarádi, Wolné sdružení, NSPB, Shoda okolností či Slávek Heiduk. Tito muzikanti se ucházeli o putovní pohár, udělovaný na základě hlasování diváků. Stejně jako vloni cennou trofej získala skupina Kelt Grass Band ze Stránského,

kteřá jako festivalové překvapení představila nového člena skupiny, hráče na skotské dudy Jarka Vrobela.

Navzdory nepřízní počasí navštívily festival na tři stovky návštěvníků, o které bylo skvěle postaráno. Letošní ročník organizačně podpořil Klub biatlonu Břidličná, jehož „sportovnímu potěru“ byl věnován výtěžek ze vstupného.

Festival končil hluboko po půlnoci produkcí vítězů. Nezbyvá než popřát hlavním pořadatelům - manželům Kalašovým - hodně sil na přípravě Kalfestu 2007, na který se už nyní mohou nejen příznivci folk a country hudby těšit.

JiKo

Foto: archiv P. Schäfera

Na snímku dudák Jarek Vrobel při studijním pobytu ve Skotsku

Dravci v našem regionu

Letošní rok je pro dravce a sovy velmi bohatý na kořist, kterou tvoří především přemnožení hraboši a další druhy hlodavců. Na hnízdech výrů se objevují jako kořist hlavně ježci, ptáci velikosti drozda, ale třeba i jestřáb nebo káně.

Na fotografii hnízd z okolí Břidličné, které svým objektivem zachytil ornitolog Miroslav Glacner, jsou mláďata výra velkého a mláďata sýce rousného.

Redakce

Mláďata sýce rousného

Mláďata výra velkého

P e d a g o g
Zada Zavadil oslavil v červnu své 75. narozeniny výstupem na horu Sněžku na zájezdu učitelů ze ZŠ Břidličná do Krkonoš. Ve Špindlerově Mlýně pak od svých kolegů dostal ocenění (prý mu stačilo 2. místo).

Foto a text:
Miroslav
Glacner

Osadní výbory informují

Staňte se přeborníky v pojídání knedlíků

Osadní výbor v Ondřejově pořádá v sobotu 19. srpna od 15 hodin u hřiště na Kolibě pátý ročník soutěže v pojídání švestkových knedlíků. Přihlásit se může každý bez

Ilustrační foto z loňského přeboru

omezení věku, kdo má rád legraci a pochopitelně výborné švestkové knedlíky, na Osadním výboru v Ondřejově paní Anežce Továřkové nebo telefonicky na čísle: 554 211 371. O dobrou zábavu nebude nouze. Připravena bude také bohatá tombola. Srdečně zve Osadní výbor v Ondřejově

Z okolních měst a obcí

Obec Stránské oslavila 686 let

V sobotu 8. července se v obci Stránské konala oslava založení obce. Počasí bylo účastníkům akce příznivě nakloněno a oslavy se uskutečnily pod oblohou bez mráčku.

Oslavu organizovalo Občanské sdružení Stránské, které vzniklo teprve v roce 2005. Oslava založení obce Stránské byla tedy jeho první větší akcí.

Návštěvníci, kteří do Stránského

v sobotním dopoledni zavítali, se mohli těšit na bohatý program. V 10 hodin odhalil starosta města Rýmařova Ing. Petr Klouda informační tabuli o historii obce, kterou Občanské sdružení Stránské nechalo za finanční podpory města Rýmařova vyrobit. S úsměvným a milým programem vystoupily děti z mateřské školy v Janovicích a po nich se v obci začalo ozývat zvonění kos při se-

Nejlepší sekáči

pozvánka

duchovně- umělecké pásmo kostelní
 kostel sv. Trojice
 Albrechtice u Rýmařova
 Sobota 16. 9. 2006
 15:00 - 17:00

Program: Bohoslužba slova
Duo Babao
 Židovské písně (Olomouc)
HUKL
 folk s přívlastkem (Brno)
 básníci
Petr Španger
 (Jeseník)
Bedřich Málek
 (Olomouc)
Výtvarné práce
 změna programu vyhrazena

Nejlepší zahrádkáři Fota: archiv Občanského sdružení Stránské

čení trávy. To se místní sekáči rozhodli změřit své síly v soutěži, při níž mohutné povzbuzování přihlížejících podpořilo jejich opravdu skvělé výkony.

V odpoledních hodinách byly vyhlášeny výsledky soutěže o „Nejpěknější zahrádku obce“ a velmi zajímavá byla beseda s historikem Mgr. Jiřím Karlem, který podal nepřekonatelný výkon při svém výkladu o historii obce a okolí.

Po celý den bylo možno zhlédnout původní valašské ovce z chovu manželů Křenkových. Toto plemeno bylo zařazeno mezi ohrožené druhy zvířat a jedná se o zachovný genofond České republiky. Děti ovečky malovaly a vymýšlely jim jména. Nejpěknější z jmen budou použita pro jehňata, která se narodí na jaře. Každé z dětí, jehož jméno pro ovečku bude použito, se stane jejím patronem. Farmáři Beránkoví poskytli dětem koně k malým projíždkám.

Občanské sdružení Stránské předvedlo ukázkou několika řemesel. Ruční zpracování vlny, práce na stavu (Jan Křenek), spřádání na kolovratu, kožené výrobky (Petra Leskovjanová), drátenické práce (Markéta Beránková), košíkářství (manželé Křenkovi). K příjemně strávenému dni hrála skupina Arrest.

A jak dopadly výsledky o nejlepšího sekáče a nejpohlednější zahrádku? Více již prozradí pořadí v níže uvedených tabulkách.

Občanské sdružení Stránské děkuje zástupcům města za finanční příspěvek, paní Laštuvkové za květiny pro nejlepší zahrádkáře, farmě Beránek za dodanou zeminu.

Naše poděkování patří hlavně Mgr. Jiřímu Karlovi za pomoc při získávání informací o historii, která je uvedena na nové tabuli v obci, a především za vyčerpávající odpovědi při besedě. Děkujeme manželům Vrbeníkovým za zapůjčení historických fotografií, jež je možné zhlédnout rovněž na obecní tabuli.

Dobrá nálada vydržela až do ranních hodin a to je pro organizátory impuls k plánování dalšího ročníku oslav. A věřte, že se příští rok setkáme.

Těšíme se na vás.

S pozdravem
 Občanské sdružení Stránské

Pořadí	Nejlepší sekáči
1.	pan Ondra
2.	pan Košťál
3.	pan Ohrádka
4. a 5.	bratři Švábeníkovi

Pořadí	Nejpohlednější zahrádka
1.	rodina Kopečková
2.	rodina Spurných
3.	pan Mlynář
zvláštní cena (nová zahrádka)	rodina Krauzova

Akce hradu Sovince

Hodokvas rytíře Kobylky
19. a 20. srpna

Tradiční historický jarmark zapomenutých hradních řemesel

Řemeslný jarmark s předváděním zapomenutých řemesel je nejnavštěvovanější akcí hradní sezóny. Dobová kuchyně, kováři, zpracování mléka, výroba másla, prádelna, včelaři, hrnčíři, dráteníci, výrobci svíček

i mýdla, tesař a další řemesla k vyzkoušení pro každého.

Na pátém hradním nádvoří bude otevřena hlavní scéna, na níž budou od rána do večera (v sobotu dokonce až do půlnoci a snad

ještě déle) vystupovat kejklíři, divadelní soubory, šermířské skupiny a katovna. Na sobotní večer je připraven rovněž pestrý program s country bálem, kde nebude chybět ohňová show a ohňostroj.

Účinkují:

Teátr Víti Marčička a komedianti
kejklíř Vojta Vrtek, šermířská a divadelní společnost MCE

katovna Locus, těžkooděnci Tartas
šermířská garda Dědictví, divadelní společnost Magnet

program probíhá na 5. hradním nádvoří

09.20 Zatčení kapsáře v tržnici, scénka, Dědictví - 3. nád.
09.30 Košilaté epeje, divadelní příběh, Magnet
09.50 Kouzelný měsíc, válečný příběh, Dědictví
10.15 Příchod královského herolda s listem na hrad
10.25 O rytíři Kobylkovi, pověst, divadlo Magnet
10.45 Co zavinilo pančované víno, právo útrpné, Locus
11.05 Zkrocení nedospělého kondora Evžena, kejklíř Vojta
11.30 Trest lapkům za zlé činy, šerm, těžkooděnci Tartas
11.50 Jízdou na mule, premiéra - divadelní scéna, MCE
12.30 Sněhurka, premiéra - pohádka, Teátr Víti Marčička
13.30 Příjezd rytíře Kobylky s průvodem na hrad
13.40 Pověst sovinecká, divadlo Magnet
14.00 Lámaní ruky kapsaři, právo útrpné, Locus
14.20 Tak takhle žongluji jenom já, kejklíř Vojta
14.40 Konec loupeživé tlupy, šerm, Tartas
15.00 Bakaláři, příběhy na téma návštěvníků, MCE
15.40 Princ Bajaja, pohádka, Teátr Víti Marčička
16.40 Mefisto, příběh, Dědictví
17.00 Co zavinilo pančované víno, právo útrpné, Locus
17.20 Zkrocení nedospělého kondora Evžena, kejklíř Vojta

Dále pouze v sobotu

17.40 Trest lapkům za zlé činy, šerm, těžkooděnci Tartas
18.00 Proč Sovinec nazývá se Sovincem, pověst, divadlo Magnet
18.20 O hadrušku zamotaném, neobvyklá soudní pře, MCE
19.00 Country bál I.
19.25 Robinson Crusoe, příběh, Teátr Víti Marčička
20.20 Country bál II.
20.45 Útok lapků na tržnici
21.00 Program na přání, MCE
21.20 Country bál III.
21.50 Drácula, pověst právo útrpné, Locus
22.10 Ohňová show, Vojta Vrtek
22.30 Country bál IV.
22.50 Harém, orientální hra s tanci
23.25 Ohňová show, Tartas
23.45 O červené Karkulce, pohádka pro dospělé, Locus
00.00 Country bál V.
00.30 Ohňostroj pro Bobra

Seriál

Nebojte se první pomoci (15. část)

(Informace Místní skupiny Českého Červeného kříže Rýmařov)

Stavy potenciálního ohrožení života

Šok

Šok je stav, při němž všechny buňky organismu hladoví po kyslíku. Má několik stádií, od určitého stupně je přímým ohrožením života.

Příznaky

- úrazy spojené se ztrátou krve, intenzivní bolesti, podchlazením a psychickým stresem;
- stavy spojené s náhlou ztrátou velkého objemu tělesných tekutin;
- infarkt s náhlým rozvojem srdeční slabosti.

Příznaky

- bledost - slabost - pocení - kolaps;
- rychlý a měkký puls - povrchní, zrychlený dech;
- třes - neklid - žížeň;
- poruchy smyslového vnímání - mluvení z cesty.

Čím je postižený ohrožen?

Přechodem šoku do nezvratné (neléčitelné) fáze.

Postup první pomoci

Tišení bolesti - v praxi spočívá v ošetření ran a znehybnění zlomenin. Laik nepodává žádné léky, nástup účinku tablet je pozdní,

neboť se musí vstřebat ze zažívacího traktu. U těžkých úrazů se ztrátou krve je prokrvení zažívacího traktu minimální, vstřebání může být záležitostí dvou hodin. Pozdní je i nástup účinku injekcí aplikovaných do svalu. Jediný účinný způsob je aplikace léku do žíly, což je vyhrazeno profesionálům.

Tekutiny - v laické pomoci je nemůžeme nahrazovat, ale bráníme jejich úniku. Toho docílíme zastavením všech viditelných zdrojů krvácení. Zraněný potřebuje velké množství tekutin, ale nelze mu je podat ústy. Tato podmínka platí univerzálně, nejenom pro vnitřní krvácení. Vypité nápoje znesnadňují podání anestézie pro riziko jejich vniknutí do dýchacích cest. Tekutiny se podávají formou infuzí (tzv. kapačky).

Teplota - organismus musí udržovat stálou tělesnou teplotu, což je spojeno se značným energetickým výdejem. Zraněný nemá žádné rezervy, proto dochází k podchlazení. K zábraně tepelných ztrát nestačí přikrývka, zraněného je nutno izolovat od země a chránit před vlhkem. Neprodyšné materiály (např. pláštěnka) navíc významně přispějí k omezení tepelných ztrát.

Klid - stav zraněného zhoršuje stres. Zatěžující podněty přicházejí prostřednictvím smyslových orgánů. V první pomoci je nutné nejen ticho a psychické zklidnění, ale i zábrana jiným dráždivým podnětům (prudké světlo, uložení na slunci apod.).

Poloha - pokud tomu nebrání závažný důvod, vždy vleže se zdviženými (podloženými) dolními končetinami.

Čeho chceme docílit?

Odvracení šoku nebo jeho udržení v počátečních stádiích.

V první pomoci u šoku se traduje pravidlo pěti T. Z pohledu současné medicíny jsou dříve doporučované postupy neúčinné (podání léku), rizikové (podání nápojů), nebo dokonce škodlivé (laický transport).

V první pomoci se šok neléčí, ale odvrací. Šok nevzniká zároveň s úrazovým dějem, vyvíjí se v čase. Podání tablet proti bolesti je zcela neúčinné. Podávání nápojů je nebezpečné, zraněného lze osvěžit otíráním rtů. Transport je nutno přenechat profesionálům.

MUDr. Juljo Hasík
(Nebojte se první pomoci)

Připomínáme si Václav Babinský

Dvacátého srpna si připomeneme dvousté desáté výročí narození (ne)slavného loupežníka, mordýře a jednoho z nejslavnějších špilberských vězňů - Václava Babinského, o kterém byly napsány mnohé příběhy i písně.

Václav Babinský se narodil 20. srpna 1796 v Litoměřicích a na „onen“ svět se odebral 1. srpna 1879 v Řepích u Prahy. Ve své době byl Babinský bezvýznamným zločincem a byl by jím i dnes. Byl souzen za šest zločinů, které jsou dodnes trestné. Stejně jako tehdy i dnes by se v jeho případě sotva našly nějaké polehčující okolnosti.

Spolu s Tomášem Grázlem a Janem Jiřím Grázlem je přesto považován za nejslavnějšího zločince devatenáctého století v českých zemích. Máme-li Babinského označit za pouhého zločince, nemůžeme se ubránit jistým rozpakům. Zločin totiž znamenal v jeho životě jenom jednu etapu, jakési krátké stinné období scestí, které Babinský nakonec sám překonal a svou šlechetností všechny spáchané zločiny bohatě odčinil. Na tento obdivuhodný obrat však malý český člověk rychle zapomněl. Nic nového pod sluncem.

Každý ví, že J. S. Bach měl 21 dětí a „spotřeboval“ na to dvě manželky, ale co zkomponoval, není, zdá se, tak důležité. Je veřejným tajemstvím, že příčinou Smetanovy hluchoty a později smrti byla syfilida, že Vincent van Gogh si kvůli jedné prodejně dívky uřízl ucho a Čajkovský byl homosexuál, ale při názvu Louskáček se každému neomylně vybaví chuť ořechového cukroví. Ale zpět k věci. Zveze vás na malou procházku životem Václava Babinského a záhy uvidíte, že jsme tomuto člověku povinni úctou a vděčností.

Václav Babinský, alias Venca z Pokratic nebo Josef Schmidt či František Malý, Josef Fischer nebo Adam Müller (mluvím stále o té samé osobě), se narodil v rodině chudého domkáře v Litoměřicích. Vyrostl ve velmi nadaného jinocha, a tak se jeho otec navzdory své bídě rozhodl zapsat Václava do gymnázia. To však mladý Babinský nedostudoval. Roku 1815 rukuje do armády. (Pro zajímavost, výše zmíněný Jan Jiří Grázl se nechává zverbovat v téměř roce.) Tehdy devatenáctiletý Babinský vydržel u vojska osm let, naposledy v pražském Wellinktonově pěším pluku. Odsud v roce 1823 odchází. Zdá se, že tak učinil proti vůli svých nadřízených, neboť na cestu si přibalil i plukovní pokladnu. Kronika Wellinktonova pěšího pluku se o této „epizodě“ nezmiňuje, ale vysvětlení je nasnadě, tato mimořádná událost by totiž těžko sloužila ke cti c. k. pluku.

Babinský zmizel někam do severních Čech a tady začíná jeho loupežnické období. Za zmínku stojí, že začal dost pozdě. Bylo mu 27 let. Jeho kolega Jan Jiří Grázl v tomto věku končí svou zločineckou kariéru na oprátnice nedaleko Vídně. Babinský se svou bandou

operoval v severních Čechách kolem Litoměřic, Cínovce a České Lípy. Pracovali tehdy osvědčenou metodou, přepady na cestách, vloupání do osaměle stojících objektů apod. Jeho hrůzostrašná pověst rostla. Jednak pracovala lidská fantazie a také se na jeho vě-

hlasu podepsali jiní bezejmenní lapkové, kterýchžto činy byly Babinskému připisovány. Tvrdilo se, že operuje na více místech najednou, což byla ta nejlepší půda pro vznik mýtů. Pro ilustraci uvádíme, že asi před šedesáti léty se o Babinského zajímal Egon Ervín Kisch a nasbíral o něm 13 publikací. Bohužel věrohodnost příběhů je mizivá.

*Pomník V. Babinského v Řepích u Prahy
Fota: zdroj internet*

Babinského zbojnické období trvalo do roku 1835, kdy je, údajně za pomoci zrady, polapen. Byl uvězněn v Litoměřicích, kde bylo rozhodnuto, že přísluší do pravomoci kriminálního soudu při pražském magistrátu. Je převezen do cely na pražské novoměstské radnici. Vyšetřování trvalo pět let. Babinskému byly kladeny za vinu čtyři loupežné vraždy a sedm loupeží. Pro zajímavost

Tomáši Grázlovi, otci Jana Jiřího Grázla, bylo dokázáno 121 trestních činů. Babinský svá obvinění tvrdošijně popíral a pravděpodobně si tím zachránil život. Jeho případ se dostal nakonec k vrchnímu apelačnímu soudu, který vynesl rozsudek 4. května 1841. Václav Babinský se odsuzuje na 20 let těžkého žaláře a 10. června je zapsán do kmenové knihy vězňů na Špilberku pod číslem 1042. V té době už je mu 45 a má před sebou ještě 14 let vězení. Zde na Špilberku došlo v jeho chování k nepochopitelnému obratu. Z Babinského se stává svědomitý a laskavý člověk. Posluhuje nemocným spoluvězňům, pomáhá dozorcům, a protože ve svém okolí patří k nejstarším a nejvzdělanějším, stává se jakýmsi důvěrníkem a rádcem. Vězeňský kaplan si jeho chování nesmírně pochvaloval a vymohl mu nejedno privilegium. Nabízí se otázka, zda tato změna Babinského chování nebyla motivována zjištěnými důvody, a tudíž vůbec neproběhla. Zdá se, že nikoliv. Babinský už takový zůstal celý život.

A nyní se přenesme ze Špilberku do Afriky, totiž do království Madagaskar. Zdejší král slovenského původu Mikuláš Beňovský řešil v té době problém, který by mu mohla naše vláda jen tiše závidět. Státní poklad se totiž zvětšil natolik, že pevnost, kde byl uložen, přestala vyhovovat. I rozhodl se, že postaví pevnost novou. Najal několik vynikajících stavitelů z Evropy a zahájil práci na projektu. Dostal přitom geniální nápad. Aby byla pevnost co nejvíce odolná proti nezvaným hostům, měl by se projekt konzultovat s některým slavným lupičem. Beňovský začal pátrat po Evropě a nás ani moc nepřekvapí, že se brzy dověděl o špilberském vězni Babinském. Lepšího člověka si nemohl přát. Babinský byl vzdělaný, zkušený ve svém „oboru“ a nyní už i loajální. Tak se stalo, že téměř padesátiletý Babinský odjíždí v rámci výkonu trestu do Afriky budovat státní pokladnu. (Jistě znáte kramářskou písničku „Na kopečku v Africe“. Její děj je od začátku do konce smyšlený. Jediný fakt se zakládá na pravdě, totiž že Babinský v Africe doopravdy byl.)

Ukázalo se, že Beňovského volba byla šťastná. Babinský byl při stavbě velice platným pomocníkem. Král si jej dokonce oblíbil. Velkou roli v tom hrál fakt, že jediný Babinský rozuměl jeho rodné slovenštině. Trávili spolu mnoho večerů v debatách a snad právě zde byl položen základní kámen česko-slovenské vzájemnosti. Aby byly debaty ještě příjemnější, daroval Beňovský Babinskému dýmku (kalabaš). Babinský velmi záhy přišel kouření na chuť a dýmka ho pak provázela celým dalším životem.

Roku 1853 je státní pokladna dokončena a Babinský se vrací opět na Špilberk. Pro zajímavost, jeho dýmka je první kalabaš přivezený na území tehdejšího Rakouska. Babinský pobyl na Špilberku ještě dva roky. Roku

1855 je toto vězení zrušeno a Babinský putuje pro zbytek trestu do Kartouzy u Jičína. I zde pokračoval ve své bohubilbě činnosti k velké radosti řádových sester, které věznicí spravovaly. Po vypršení trestu mu bylo nabídnuto místo zahradníka v ženské věznici v Řepích u Prahy, kterou spravoval tentýž řád. Pravděpodobně proto se rozšířil omyl, že Babinský strávil zbytek života v klášteře. Na svém novém působišti měl Václav nemalé problémy. Často si stěžoval, že mu zdejší obyvatelky kradou zeleninu. To ale netušil, že ho čeká problém daleko větší. Více než nedostatkem vitamínů strádaly vězeňkyně nedostatkem erotického vyzítí a Babinský, již starý, byl jediným mužským obyvatelem tohoto zařízení. Ze začátku se mu dámy na-

bízely za zeleninu. Nabídka však daleko převyšovala poptávku, a tak šly chlipné vězeňkyně brzy s cenami dolů. Nabízely se už zadarmo, ale zájem Babinského stále upadal. A tak došlo k nejhoršímu. Divoké ženštiny si začaly vynucovat sex násilím. Chudák Babinský musel neustále vymýšlet nové a nové lsti ke své záchraně před rozběsněnými dcerami Evinými. K některým úskokům mu pomohla také jeho dýmka. V létě se občas zachraňoval skokem do sudu po okraj naplněného vodou. Přísun vzduchu mu zajišťovala dlouhá troubel jeho kalabaše. S nadcházejícím podzimem se přihlásilo revma a v zimě, kdy hladinu vody pokrýl tlustý ledový škraloup, musel Babinský tuto možnost úplně zavrhnout.

Invence jej však našťěstí neopustila. Do svého tabáku začal přimíchávat piliny z ohořelého dřeva bohatého na pryskyřici a lektvar proti červotoči podle staré barokní receptury. Účinek byl překvapující. Ženy se Babinskému zdaleka vyhýbaly a navíc Babinský objevil v této tabákové směsi jisté kvality a metodou pokusu a omylu vytvořil dokonalý, chuťově vyvážený tabák. Těto směsi zůstal věrný až do konce života. Jako vetčný kmet chodil po pražských hospodách a za pivo vyprávěl hrůzostrašné historky ze svého loupežnického mládí. I když byly jeho příběhy z větší části vymyšleny, byl Babinský oblíbenou staropražskou figurkou. Až 1. srpna 1879 roznesla se zpráva, že lotr Babinský usnul navěky.

Dan Kikta

NAŠE LISTÁRNA

Battle Kings podruhé

V sobotu 15. července se v Rýmařově konal 2. ročník hiphopového festivalu Battle Kings. Oficiálně měl začít ve tři hodiny podle line upu, ale díky malému počtu přítomných crew na break dance se ještě čekalo, jestli nějaká nedorazí. Začalo se asi v 16.00 beat boxem. Beaty byly hodně slušné a finálový battle Creativ vs. Menthos byl fakt mazec. Menthos vybalil svoje nejlepší triky a rozbouřil publikum, Creativ měl sice taky nával, ale divákům se více líbil Menthos. Dále měl být na programu freestyle battle, avšak ten byl přeložen až na 22.00.

Teď bych chtěl říct bboyům, co nedorazili: „Měli byste se stydět.“ Tři skupiny z 16 přihlášených, to je dost málo, beru v potaz to, že Milenium bboys nestihli vlak, a tak alespoň zavolali, že nepřijedou, ale kam se podělí ostatní? Nakonec se vytvořil i 4. team (aby byl pavouk kompletní). První battle si daly Bad style crew vs. Butterfly moving. Vyhráli Butterfly moving. Další battle byl Revo-

lution crew vs. Bez masa crew (narychlo vytvořený team). Vyhráli Bez masa crew, takže battle o 3. místo byl mezi začínajícími crews. Divím se, že se na to vůbec diváci dívali, ale tak respect pro ně. Třetí místo získali Revolution crew, díky dopilovanějším trikům a dobrým kombinacím (i když občas tancovali mimo hudbu a footwork by měli zlepšit). Battle o 1. místo byl mezi Bez masa crew vs. Butterfly moving. Tohle byl už battle, na který se dalo koukat. Kluci z Bez masa crew měli vychytané dvojčičky a dokonce i jednu čtverku (což bylo ku podivu, když byli poskládání), oproti tomu měli kluci z Butterfly moving dobré triky a dobré kombinace, ale na Bez masa crew nestačili (podle mě rozhodly zkušenosti a propracované dema, ale nechci tady hodnotit, každý si dělal svůj názor). V porotě nastoupili Vlk (Upward breakers), Samis (2ei), bohužel třetího si nepamatují, ale byl z Otrokovic.

Tím battle stage skončil a lidé přecházeli na dolní rap stage, kde za-

čali kluci **NCN** (Opava), bohužel jsem je nemohl slyšet, protože jsem rozebíral battle stage, ale instra, co jsem na tu dálku slyšel, měli dobré.

Další, kdo vystoupil, byl **Faiby** (Šternberk), dobrá flow a zkušeností dost na to, aby vyprovokoval publikum k nějakým činům, dobré tracky, i když některé to instra obšlehnuté odjinud, ale třeba to měla být zrovna parafráze na ty písničky, kdo ví, jak to myslel.

Jako třetí na pódiu vystoupili **Omega styl** (Rýmařov). Tihle kluci mě fakt dostávají každé rok. Jejich styl se pohybuje něco jako v diss, ale diss to není, spíš něco víc. Buď je to něco extra stupidního, nebo úplně extra super, i když moře sprostých slov a jejich různé kombinace se tu nekonečně opakovaly. Od minulého ročníku se opravdu zlepšili, to se jim musí nechat.

Po OS došli na pódiu kluci z **DC crew** (Opava). I když jejich jméno mě zpočátku odrazovalo (v domněnku, že se jedná o jednu ze začátečních crew), tak jsem byl docela překvapený, pěkný rap. Track Moře oken se mi fakt líbil, takže opět vyjadřuji úctu.

Každý ví, kdo nastoupil potom. Prostě **Kontrafakt** (Sk), mnozí je zbožňují, mnozí je odvrhují, ale podle mě mají hodně velký potenciál. Díky perfektnímu nazvučení valili jednu pecku za druhou i Rytmus (Slováci říkají, že ho poslouchají jen romští spoluobčané, ale jak jsem viděl, tak to nebyla pravda) zavalil pár pecek ze svého nového alba Bengoro. Hřmot účastníků koncertu musel slyšet každý, když zavalili tracky

Pravda bolí, Nejstaršia vlastnosť, Cigánský sen atd. Myslím, že se jim dostalo velkého ocenění, které jim právoplatně patří, ať si říká kdo chce co chce.

Následoval přesunutý battle contest ve freestylu.

Další kapela byla **Yeden a 1** (Ostrava). Chudáci to měli těžké - po KF a freestylu - a odešla navíc dobrá polovina publika. Takže si dali své tracky a odešli.

Po nich nastoupili ještě karvinští **DBS**. Ty jsem bohužel neslyšel, protože jsem si šel dát horké kafe na zahřátí.

Nakonec se dostala na pódiu hvězda dne - **MC Torch**, byl to fakt mazec. Valil bezchybně propracované tracky, i když si musel asi dvě skladby pouštět dvakrát, protože chtěl navodit tu správnou atmosféru. Během Torchova freestylu ozářil „Flemdu“ malý ohňostrojek - BK skončil.

Všichni odešli na after party, která se konala v hotelu Praděd. Bohužel nevím, jak to tam probíhalo, protože jsem pomáhal uklízet Flemdu.

Na závěr bych chtěl poděkovat sponzorům za podporu a především Freddymu, který se rozhodl už podruhé uspořádat takovouhle akci. Doufám, že jste si to taky všichni užili jako já, protože taková akce tu bývá zřídkakdy!

Zub (Bad style crew)

Tímto bych se chtěl připojit k Zubobovi a poděkovat všem partnerům, kteří tento festival podpořili, ať finančně či jakýmkoliv jiným způsobem. Díky patří samozřejmě i každému, kdo se do „Flemdy“ přišel podívat. See You There Next Year.

Freddy

Foto: archiv Martina Heinische

Sport

Rýmařovští žáci to dokázali

Před 8 lety se začala tvořit fotbalová parta, která dokázala vybojovat v sezóně 2005/2006 historický postup do žákovské divize. Že to není úspěch náhodný, ale zasloužený, lze doložit dosaženými výsledky od samotného počátku vzniku této výborné party. Začátky tohoto úspěchu sahají do fotbalové přípravy. Tehdy kluci začínali v okresním přeboru.

Když se TJ Jiskra Rýmařov rozhodla přihlásit fotbalové družstvo přípravy do Hanácké fotbalové župy pro sezónu 2000/2001, asi nikdo netušil, že je to počátek jejich dalších úspěšných vystoupení. V soutěži si jako nováčci vedli nadmíru dobře a celkově obsadili skvělé 1. místo. V následujícím ročníku 2001/2002 se situace opakovala.

Na podzim 2002 následoval přestup do žákovských kategorií. Družstvo mladších žáků pod vedením trenéra Milana Furika ukončilo sezónu 2003/2004 Krajského přeboru Moravskoslezského kraje opět na výborném 1. místě. V roce 2003/2004 kluci skončili v soutěži na 3. místě za Baníkem Ostrava B a Vítkovicemi B, což by znamenalo postup do I. žákovské ligy. Jenomže v té době proběhla reorganizace žákovských soutěží (mezi žákovskou ligu a krajské přebory byla vložena nová soutěž - žákovská divize), což znamenalo, že starší žáci se umístili na 1. nepostupovém místě. Nezbylo tedy nic jiného než se pokusit vyhrát následující soutěžní ročník 2005/2006, což se nakonec podařilo. Situace byla o to těžší, že družstvo starších žáků bylo po podzimní části oslabeno odchodem trenéra Milana Furika a dvou klíčových

hráčů Jiřího Furika a Petra Krška do fotbalového oddílu SFC Opava. Funkci trenéra pro jarní část vykonával Tomáš Kopeček.

Tento postup je doposud největším úspěchem rýmařovského fotbalu v žákovské kategorii a je odrazem kvalitní dlouhodobé práce s mládežnickými družstvy.

Na postupu do žákovské divize v sezóně 2005/2006 se podíleli (viz foto):

Dolní řada zleva: David Javůrek, Josef Laštůvka, Jiří Furík, Petr Kršek, Michal Furik, Michal Valášek, Petr Strouhal, Jiří Macháček.

Horní řada zleva: Vedoucí Ing. Jiří Furik, Radoslav Urban, Vladimír Maňák, Radim Keclík, Martin Pech, Radek Němec, Pavel Kučera, Václav Svoboda, Tomáš Sitař, trenér Milan Furik.

Na fotografii chybí: trenér Tomáš Kopeček, František Škuta, Radim Kubečka, Miroslav Kladníček, Jan Zahradník, Jiří Homola.

Kamil Furik

Foto: archiv TJ Jiskra Rýmařov

Hasiči se utkali v požárním útoku

V roce 1967 se konal v Rýmařově 1. ročník Memoriálu Jana Suka, soutěže požárních družstev na počest významného rýmařovského hasiče. V sobotu 22. 7. 2006 v zahradě Hedvy pořádal Sbor dobrovolných hasičů Rýmařov již XXXIX. ročník této významné události.

Hasičské sbory soutěžily v disciplíně požární útok na vzdálenost 80 m dle pravidel požárního sportu. Na regulérnost soutěže dohlížel rozhodčí z Šumperka a již druhým rokem se čas měřil pomocí speciální časomíry s displejem pro diváky, kteří tak mohli sledovat průběžný čas, čímž byla zároveň zajištěna

objektivita soutěže.

Soutěž byla rozdělena do čtyř částí. V 9 hodin odstartovala Soutěž mladých hasičů. Závodily děti ve dvou kategoriích. V první od 6 do 10 let a ve druhé starší od 10 do 15 let. Své síly změřily v klasickém požárním útoku na 40 m. Ve 14 hodin začal Memoriál Jana Suka v kategoriích muži a ženy v klasickém útoku podle pravidel požárního sportu na 80 m. V 16.00 vypukl závod O Pohár soutěžního družstva, který je shodný se závodem Memoriálu Jana Suka, na trati se však navíc objevila překážka v podobě dřevěné

kolejnice na hadicích B, kdy hasič musel hadici provléci těmito kolejnicemi. V 17.30 hasiči bojovali o pohár v Přeboru jednotlivců. Jedná se o běh hasiče, který spojí na základně hadici C a na konci běhu srazí rukou oba terče. Jak si vedli všichni soutěžící, informují níže uvedené tabulky.

Od 18 hodin pokračoval program v zahradě Hedvy taneční zábavou. K poslechu i tanci hrála, tak jako v loňském roce, olomoucká skupina Galaxy.

Čerpáno z webových stránek města Rýmařova

Memoriál J. Suka 2006 – ženy	
Svoboda	25.67
Zlaté Hory	28.32
Široká Niva	29.37

Memoriál J. Suka 2006 – muži	
Poděvousy A	16.68
Rýmařov	17.44
Sádek A	17.92
Janovice	18.24
Nová Dědina	18.71
Dolní Libina	18.85
Vratimov	19.11
Sádek B	19.37
Svoboda	20.36
Mor. Beroun	20.55
Plinkout	20.62
Lipová Lázně	21.50
Ratíškovice	21.51
Huzová	37.77

Dětská soutěž	
Mladší žáci	
Janovice	18.92
Starší žáci	
Janovice	15.47
Ryžoviště	24.78

Závod jednotlivců		
MUŽI		
Rendl	Poděvousy	14.33
Mareš	Mor. Beroun	14.91
Wall	Lipová Lázně	14.93
Vaněk	Lipová Lázně	14.94

O Pohár soutěžního družstva 2006

Poděvousy A	17.91
Lipová Lázně	18.68
Sádek A	19.78
Janovice	20.34
Plinkout	20.50
Svoboda	20.98
Sádek B	21.06
Ratíškovice	21.32
Mor. Beroun	21.41
Vratimov	23.29
Poděvousy B	25.73
Dlouhá Loučka	25.95
Dolní Libina	36.75
Huzová	55.06

DŘEVAŘSKÉ, LESNICKÉ A MYSLIVECKÉ DNY 2006 RÝMAŘOV

9. 9. 2006
ZAHRADA HEDVY

VSTUP ZDARMA

Ostatní program pořádaný v rámci Dřevařských,
lesnických a mysliveckých dnů 2006

9.-15.9. So, Po-Pá 8.00-16.00
Výstava loveckých trofejí Malý sál SVČ Rýmařov

9.-15.9. So, Po-Pá 8.00-16.00
Výstava knih s mysliveckou tematikou Malý sál SVČ

11.-29.9. Po-Pá 8.00-16.00
Výstava výtvarných prací na téma
„STROM-TRÁVA-VODA“ vestibul SVČ Rýmařov

HLAVNÍ PROGRAM

9.00	Vystoupení trubačů na náměstí	SLŠ Hranice
10.00	Zahájení fanfáry trubačů v zahradě Hedvy	SLŠ Hranice
10.00	VARMUŽOVA CIMBÁLOVÁ MUZIKA	Svatobořice-Mistřín
	Soutěž zručnosti v lesnictví KATR a.s.	Stará Ves
	Závěr soutěže vystoupení trubačů	SLŠ Hranice
12.58	Zahájení kulturního odpoledne	SVČ Rýmařov
13.00-13.45	Jumping Drums-bubenický orchestr	Bruntál
13.45-14.00	Vystoupení trubačů SLŠ	Hranice
14.00-14.45	Folková skupina VESELÁ BÍDA	Vsetín
14.45-15.00	Vyhlášení výsledků výtvarné soutěže	SVČ Rýmařov
15.15-16.45	„Hradišťan“	Uherské Hradiště
16.45-17.00	Freeze Dance	SVČ Rýmařov
17.00-17.45	Hudební skupina VARIACE	Rýmařov
17.45-18.00	Bíhlní tanečnice	SVČ Rýmařov
18.00-18.45	Dechový orchestr PODOLANKA	Rýmařov
18.45-19.00	Freeze Dance	SVČ Rýmařov
19.00-19.30	Vystoupení mistra světa v ovládní bíče	Láda Šin GIN
19.30-02.00	Taneční zábava se skupinou ROTOR	Rýmařov

DOPROVODNÝ PROGRAM

Spolek ručních řemesel	Štěpánov u Olomouce
Ukázky kynologického výcviku	Myslivecké sdružení Rýmařov
Střelba na asfaltové terče	Myslivecké sdružení Rýmařov
Ukázky lesní a zahradní techniky	KATR a.s. Stará Ves
Střelba ze vzduchovky	Myslivecké sdružení Rýmařov
Vystoupení sokolníků - 14.00	Petr Schifler MS Rýmařov
Ukázky řezbářského řemesla	Jiř Halouzka MS Rýmařov
Přehlídka koní, včetně ukázky prací	KATR a.s. Stará Ves
Dřevorubecká soutěž pro veřejnost	KATR a.s. Stará Ves
Ukázky činnosti Červeného kříže	Český červený kříž Rýmařov
Ekofarma Stránské	p. Beránek
Jezdecký oddíl Skály	Josef Kinc
Atrakce pro děti	SVČ Rýmařov

SVČ

KARDE

KASARD

RD RÝMAŘOV

Myslivecké sdružení Rýmařov
Spojené lesy s.r.o.

SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKOU UNIÍ EVROPSKÝM ZEMĚDĚLSKÝM ORIENTAČNÍM A ZÁRUČNÍM FONDEM (EAGGF)

Změna programu vyhrazena!

V případě nepříznivého počasí se kulturní program a taneční zábava přesouvají do Střediska volného času Rýmařov

**Vážení sportovní přátelé, zveme vás na
6. ročník Rýmařovského poháru dvojic v kuželkách**

Hrají dvojice MUŽI, SMÍŠENÉ - v disciplíně 2 x 120 HS.

- Místo konání:** kuželna TJ Jiskra Rýmařov
- Termín konání:** 20. 8. - 3. 9. 2006
- Ředitel turnaje:** Zdeněk Dědáček, Bartákova 15, 795 01 Rýmařov
- Organizační pracovník:** Věra Tomanová, U Lomu 1, 795 01 Rýmařov, mobil: 723 910 871
- Přihlášky:** do 10. 8. 2006
V přihlášce uveďte návrh vhodného termínu včetně dvou náhradních termínů a telefonický kontakt. Vaše návrhy se budeme snažit respektovat. Přihlášky zasílejte na email: tomanova.kuzelky@seznam.cz.
- Startovné:** 200 Kč/dvojice
- Hrací doba:** Hrací dny - PO, ST, ČT, PÁ, SO, NE. Místní a oddíly z blízkého okolí odehrají utkání v týdnu. Sobota a neděle jsou vyhrazeny pro vzdálenější oddíly. Začátky utkání **ve všední dny** v 16.00, 17.00, 18.00, 19.00. **V sobotu a v neděli** v 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00.
- System:** Turnaj je vypsán pro dvojice - 2 x 120 HS v kategoriích: dvojice registrovaných mužů a smíšené dvojice neregistrovaných mužů a smíšené.
- Ceny:** 1. - 3. místo v každé kategorii - finanční odměny, věcné ceny.
- Podmínky:** Hraje se dle platných pravidel a soutěžního řádu kuželkářského sportu. Na turnaji startují společně registrovaní i neregistrovaní hráči a hráčky - není nutný registrační průkaz. Každý hráč startuje na vlastní nebezpečí.
Bude se hrát do nových „TOP“ kuželek !
- Občerstvení:** Je zajištěno na kuželně.

Těšíme se na vás.

Zdeněk Dědáček, ředitel turnaje

**ZÁVOD PRO KAŽDÉHO
ZÚČASTNĚTE SE
7. ROČNÍKU MTB MAURITZ POHÁRU
O Pohár hotelu U Zámku**

**V sobotu 19. srpna pokračuje seriál závodů
jesenického šneku závodem
na horských kolech v Janovicích u Rýmařova.**

Místem konání je hotel U Zámku.

**Závod je vypsán od nejmladších kategorií
až po veterány.**

Délka tratí je od 3 do 40 km dle jednotlivých kategorií.

Prezence je v místě startu od 12.00 do 13.30.

**Pořadatelé připravili
mnoho slosovateľných hodnotných cen.**

*(Startovné je 70 Kč u ročníků 1987 a starších, u ročníků
mladších 1987 je startovné 15 Kč.*

Ve startovním je započítáno občerstvení)

**Závodníci startují na vlastní nebezpečí, jsou povinni dodržovat pokyny pořadatelů
a pravidla silničního provozu. Pořadatel neručí za škody způsobené závodníky.**

Cyklistická přilba je povinná.

Pořadatelé zvou každého, kdo si chce nejen zazávodit.

(Bližší informace na tel.: 777 696 888)

Odbor Klubu českých turistů Rýmařov a SVČ Rýmařov zvou na **XXXI. ROČNÍK RÝMAŘOVSKÉ PADESÁTKY**

v sobotu 16. září 2006

Motto: „Není to závod, ale prověrka osobní zdatnosti, fyzické připravenosti a pevné vůle.“

Start a cíl: SVČ Rýmařov u autobus. nádraží od 6.00 do 10.00

Pěší trasy: 5 km - start do 10 hodin
15, 25, 35 km - start v 6 - 9 hodin
50 km - start v 6, nejpozději v 7 hodin

Cyklotrasy: 25, 35 a 60 km - start společný v 9 hodin

Startovné: Děti do 5 let zdarma
5 - 10 let 5 Kč
členové KČT, studenti a důchodci 10 Kč
ostatní účastníci 20 Kč

Děti do 15 let se mohou zúčastnit pouze v doprovodu dospělých!

Občerstvení: na trase vlastní, v cíli - čaj

Upomínky: účastnický list a možnost zakoupení plakety Rýmařovské padesátky a výroční turistické známky

Akce se koná za každého počasí!

Každý se účastní na vlastní nebezpečí.

Členové KČT jsou pojištěni proti úrazu.

Pro cyklisty je povinná přilba.

Informace:

Pěší zóny: Ing. J. Jelínek, Větrná 9, Rýmařov, tel. 554 211 022
Cyklotrasy: J. Lachnit, Luční 10, Rýmařov, tel. 554 212 876
Ubytování: Věra Táborská, Příkopy 9, tel. 554 212 425 (přihlášky do 30. 8. 2006)
(ubytování s vlastním spacím pytlím v tělocvičně)

Popis trati:

Pěší:

50 km Rýmařov - Nové Pole - Pod Výhledy - Skřítek - Alfrédka - Malá Morávka - Dolní Moravice - Rýmařov
35 km Rýmařov - Nové Pole - Pod Výhledy - Skřítek - Škaredá jedle - Stará Ves - Rýmařov
15 km Rýmařov - Skály - Stříbrné Hory - Janovice - Rýmařov
5 km Rýmařov - směr Strálek - levý okraj lesa - Ondřejovský potok - Ondřejov - Rýmařov

Cyklotrasy:

60 km Rýmařov - Stará Ves - Alfrédka - 15 km, po žluté značce na Žlutý potok - Skřítek - 25 km, Hvězda - Rabštejn - 35 km, po vrstevnici Pod Výhledy - 45 km Kamenná Hora - Ferdinandov - Stříbrné Hory - Nové Pole - Janovice - Rýmařov
35 km Rýmařov - Stará Ves - Žďárský Potok - U Škaredé jedle - Hubert - Nad Skřítkem - Skřítek - 16 km, Hvězda - Rabštejn - 25 km, po vrstevnici Pod Výhledy - Janovice - Rýmařov
25 km Rýmařov - Stará Ves - Žďárský Potok - Pod Výhledy - 12 km, Kamenná hora, Ferdinandov - Stříbrné Hory - Nové Pole - Janovice - Rýmařov

Doporučené horské, trekové nebo silniční kolo (ne galusky) a přilba.

Sponzoři: Elektro Kotrla, Lékárna 110 - RNDr. D. Karajannis, Maso a uzeniny - A. Buxbaumová, Rýmařovská pekárna, s. r. o., Železářství M. Čušková, Železářství P. Košulič, Potraviny Lazarczyk.

*Příjemný zbytek léta
všem svým čtenářům
přeje redakce!*

JAK VYJDE

16/2006

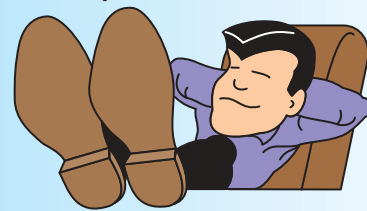
Další číslo
**RÝMAŘOVSKÉHO
HORIZONTU**

bude v prodeji
od **15. 9. 2006**

Uzávěrka pro vydání
je ve čtvrtek 7. 9. 2006 do 12 hodin

Budeme očekávat vaše příspěvky!

REKLAMA V RÝMAŘOVSKÉM HORIZONTU

SKVĚLÁ INVESTICE

sleva až
DO KONCE SRPNA

30%

ZHOTOVENÍ REKLAMY DO 5 DNŮ!
bývalá firma Ra.Ko za hospodou na Růžku

tel.: 775 325 992, 554 211 341, rako@mybox.cz

NABÍDKA PRÁCE

nabízíme nová pracovní místa v oboru

STOLAŘ

nabízíme:

- pevná pracovní doba
- základní plat 10.000,-
- + odměny, příplatky
- možnost zaučení

požadujeme:

- manuální zručnost
- (výuč. list není podmínkou)
- zodpovědný přístup
- nástup možný ihned

tel.: 777 556 411, 777 556 412

www.LamontKuchyne.cz

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. Uzávěrka dne: 3. 8. 2006. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Odpovědný redaktor: Mgr. Jiří Konečný. Adresa redakce: Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz
Vyšlo dne: 11. 8. 2006. Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 7. 9. 2006. Další číslo vyjde 15. 9. 2006.

Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz
Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017.

Cena 10,- Kč

PŘIJĎTE SI K NÁM VYŽEHNOUT!

S ŽEHLIČKAMI FIRMY CONCEPT SE VÁM ŽEHLENÍ STANE HROU

**Zároveň vás zveme
na ochutnávku vafli
a voňavého pressa
z vaflovače a kávovaru
firmy Concept**

**Vyzkoušejte si výrobky firmy Concept
na prodejní akci ve stánku před prodejnou ELEKTRO KOTRLA
28. - 29. 8. od 9 do 17 hodin**

NOVÁ ŠANCE

Tento projekt je spolufinancován evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

? Jste v evidenci úřadu práce déle než 1 rok (v některých případech déle než 6 měsíců) a stále se vám nedaří najít vhodné zaměstnání?

? Máte pocit, že vám hledání zaměstnání komplikuje neodpovídající či nedostatečná kvalifikace?

Co vám v projektu nabízíme?

Ucelený a promyšlený systém činností, který bude směřovat k jednomu hlavnímu cíli - nalezení vhodného zaměstnání právě pro vás.

Pracovní diagnostika

Prvním důležitým krokem je vytvořit vám plán osobního a pracovního rozvoje a odhalit vaše skryté schopnosti, které vám pomohou prosadit se na trhu práce.

Poradenský program I. - Aktivizace nezaměstnaného na trhu práce

Kurz povede specializovaný lektor, který vás naučí mnohé o psychologii člověka, poradí vám, jak pracovat s pocitem viny a úzkosti. Ukážeme vám, jak řešit problémy v mezilidských vztazích, ve vztazích podřízený a šéf. Absolvujete motivační trénink, který vám ukáže, jak zvýšit sebevědomí, jak pochopit tajnou řeč těla, jak plánovat své cíle a postupovat při jejich dosahování. Zapojíte se do cvičení, jejichž cílem je umění prezentace a sebe prezentace, poznáte své silné a slabé stránky, naučíte se relaxovat a mnoho dalšího.

? Trápí vás nízké sebevědomí a sebedůvěra, nevěříte si a máte obavy ze všeho nového, včetně nového zaměstnání, přijímacího pohovoru do tohoto zaměstnání a přípravy na něj?

? Máte pouze základní znalosti práce s PC?

Zapojte se do projektu NOVÁ ŠANCE!

Program proběhne formou pětidenního vzdělávacího pobytu ve velmi příjemném a komfortním hotelu Avalanche v Dolní Moravici.

Doprava do místa konání, ubytování, strava a volnočasové aktivity jsou plně hrazeny z prostředků projektu. **Celý pobyt je pro účastníky kurzu zcela zdarma!**

Rekvalifikační kurz - Obsluha osobního počítače dle osnov ECDL.

Bude to nejen počítačový kurz, ale kurz podle konceptu ECDL. Kurz ukončíte zkouškou počítačové gramotnosti, obdržíte mezinárodně uznávaný certifikát ECDL. Naučíte se obsluhovat Windows XP a nejrozšířenější kancelářské programy MS Office. Výuka bude probíhat za pomoci moderní mobilní počítačové učebny.

Po úspěšném absolvování kurzu budete schopni plnit i velmi náročné pracovní činnosti, které budou vyžadovat vaši zaměstnavatele.

Poradenský program II. - Strategie aktivního vyhledávání práce

Dokážete efektivně vyhledávat pracovní místa odpovídající vašim schopnostem, kvalifikačním

a osobnostním předpokladům. Také si osvojíte, jak porozumět a přizpůsobit se požadavkům zaměstnavatelů v bruntálském regionu.

Pracovní praxe a zajištění pracovního místa

Přínosem této aktivity je, že dokážete přesvědčit svého potenciálního zaměstnavatele o svých přednostech, dovednostech a chuti pracovat.

Jednotlivými vzdělávacími aktivitami vás bude provázet profesionální lektorský tým, jehož odbornost je na vysoké úrovni. Všechny aktivity projektu směřují k tomu, abyste našli vhodnou práci, a my vám v tom pomůžeme.

Ve všech hlavních aktivitách je zajištěno stravování - oběd. Dojíždějícím platíme cestovné.

Jak se můžete do projektu přihlásit?

Kontaktujte svou zprostředkovatelku na úřadě práce s žádostí o zařazení do projektu NOVÁ ŠANCE.

Zavolejte na telefon 775 707 009 (v pracovní dny v době od 7.00 do 15.00).

Přijďte se informovat do firmy Educo Centrum, s. r. o. (Albrechtická 8, Krmov).

Projekt NOVÁ ŠANCE přináší účastníkům možnost zlepšit vlastním přičiněním své postavení na trhu práce.

AKCE od 15. 8. do 30. 9.

Při nákupu zboží
nad 5000 Kč
budete zařazeni
do slosování
o automatickou pračku

0 Kč v hotovosti + 0 % navýšení
při jednorázovém doplacení do data druhé splátky

ELEKTRO

PLA NEO.

KAŽDÝ MĚSÍC SUPER CENY!

ELEKTRO

NÁBYTEK

EDUARD ICHA

nám. Míru 23, 795 01 RÝMAŘOV
Tel./fax: 554 212 171

Nedostatek pohybu a nadbytečný příjem potravy, které provázejí náš každodenní život, vedou k nadváze a obezitě. Energetický příjem převažuje nad energetickým výdejem a to je důvodem k zamyšlení. Neboť nadváha a nedostatek pohybu jsou rizikem vzniku mnoha vážných onemocnění.

Vyhraď nad leností a nadváhou - vyhraď zdraví

Ministerstvo zdravotnictví, Potravinářská komora České republiky, Státní zdravotní ústav, Národní rada pro obezitu a Program CINDI Světové zdravotnické organizace vyhláší soutěžní kampaň o větší radost ze života, zdraví a krásné ceny

Soutěž přijmi a vydej 2006

Pokud budete sledovat po dobu jednoho týdne svůj denní příjem energie a její výdej pohybem kdykoliv během června, července, srpna nebo září 2006, můžete vyhrát horská kola Author, sportovní a turistické vybavení, výrobky správné výživy a jiné hodnotné ceny.

Informace a přihlášky naleznete na webových stránkách Státního zdravotního ústavu www.szu.cz. Informace jsou také uvedeny v distribuovaných tištěných přihláškách do soutěže a na telefonu 267 082 488.

MINISTERSTVO
ZDRAVOTNICTVÍ

POTRAVINÁŘSKÁ
KOMORA
ČESKÉ REPUBLIKY

